

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
TEOLOĢIJAS FAKULTĀTE

Cigun Latvijā

MAGISTRA DARBS

Autors: Dmitrijs Šandibins

Apl. Num. ds05040

Darba vadītāja: Dr. Theol. Elizabete Taivāne

RĪGA 2012

Summary

Qigong is ancient chinese system of health's recovery and human's abilities amplification. In several past year qigong spread over the World, including Latvia. In the beggining qigong was a religious system of taoists and buddhists, but in modern time qigong became a base for new religion movements. In scientific work "Qigong in Latvia" autor want analyze most common Latvian qigong forms and compare inner theory of Latvian qigong forms with chinese original religiousmeaning of taoist and budhist qigong.

In this work autor research history, theory and practice of different form of quigong. Also autor have a field exploration of most common Latvian quigong forms (Falungong, Zhong Yuan Qigong, classic medical qigong, "Sun Way" qigong) and confirm this work main thesis: modern qigong has lost religious mening and save only practice meaning or receive new religion meaning.

Keyword: qigong, Latvia, new religion movements, taoism.

Anotācija

Ķīniešu cilvēka spēju atveseļošanas un attīstības sistēma Cigun pēdējo gadu laikā izplatījusies visā pasaulē, tostarp arī Latvijā. Sākotnēji bijis budisma un daoisma reliģisko prakšu sastāvdaļa, Cigun ir pārtapis par ērtu elementu vai līdzekli, uz kura pamata balstoties tiek veidotas jaunas reliģiskās tehnikas un priekšstati. Pētniecības darbs „Cigun Latvijā” veltīts to Cigun teoriju un prakšu analīzei, kas visvairāk izplatītas tieši Latvijas Cigun kopienās, kā arī šo teoriju salīdzinājumam ar sākotnējo reliģiskā Cigun jēgu un nozīmi.

Darba „Cigun Latvijā” autors rūpīgi izpētījis dažādo Cigun sistēmu vēsturi, teoriju un prakses. Tāpat arī veicis lauka pētījumu starp izplatītākajiem Cigun virzieniem Latvijā (Faluņ Dafa, Čžuan Juaņ Cigun un klasisko medicīnisko Cigun), lai apstiprinātu vai noraidītu darbā izvirzīto apgalvojumu, ka mūsdienu Cigun Latvijā ir zaudējis savu pirmatnējo reliģisko jēgu, saglabājot tikai praktisko (ārējo) raksturu, vai arī iemantojis mūsdienīgi jaunu reliģisko jēgu, kas nav saistīta ar pirmatnējo. Veiktā pētījuma rezultāti autoram likuši secināt, ka Latvijas Cigun virzieni ir vai nu pilnā mērā zaudējuši sākotnējo reliģisko jēgu, vai arī būtiski izmainījuši tās pirmatnējo nozīmi, tādējādi piešķirot tai pilnīgi jaunu raksturu.

Atslēgvārdi: cigun, Faluņgun, Faluņ Dafa, Čžuan Juaņ Cigun, Latvija

Saturs

Ievads.....	6
1. <i>Cigun</i> Teorija.....	8
1.1 Termina izskatīšana.....	8
1.2 <i>Cigun</i> teorija.....	10
1.2.1 <i>Iņ-Jan</i>	12
1.2.2 <i>U-Sin</i>	14
1.2.3 Enerģētiskie kanāli un bioloģiski aktīvie punkti.....	16
1.3 <i>Cigun</i> vēsture.....	19
1.4 <i>Cigun</i> klasifikācija.....	26
1.4.1. Klasifikācija saskaņā ar reliģiskajām pazīmēm.....	28
1.4.1.1 Daoiskais <i>Cigun</i>	28
1.4.1.2 Budisma <i>Cigun</i>	30
1.4.1.3 Konfuciāņu <i>Cigun</i>	32
1.4.1.4 Sinkrētiskais <i>Cigun</i>	33
1.4.2 Klasifikācija saskaņā ar prakses gala mērķi.....	35
1.4.2.1 Sporta (kaujas) <i>Cigun</i>	35
1.4.2.2 Medicīniskais <i>Cigun</i>	38
1.4.2.3 Reliģiskais <i>Cigun</i>	40
2. <i>Cigun</i> Latvijā.....	42
2.1 <i>Faluņgun</i> (<i>Faluņ Dafa</i>).....	43
2.1.1 Pamatinformācija.....	43
2.1.2 <i>Faluņgun</i> rašanās un attīstības vēsture.....	45
2.1.3 <i>Faluņgun</i> teorija.....	49
2.2 Baltijas <i>Cigun</i> Asociācija (<i>Čžuan Juan Cigun</i>).....	56
2.2.1 Pamatinformācija.....	56
2.2.2 <i>Čžuan Juan Cigun</i> vēsture.....	57
2.2.3 <i>Čžuan Juan Cigun</i> mācības teorija.....	58

2.3 Saulainais Ceļš (Igora Kudrjaceva skola).....	64
2.4 Latvijas <i>Ušu</i> Federācija un Latvijas <i>Cigun</i> Federācija (Kaujas <i>Cigun</i>).....	65
Secinājumi.....	66
Bibliogrāfija.....	68

Ievads

Padomju Savienība, kā patiesa totalitāra valdība, rūpīgi sēja savā teritorijā informācijas plūsmas cenzūru un kontroli. Viss, kas neietilpa valsts ideoloģijas rāmjos, to bloķēja un aizliedza un attiecīgi, šī informācija kļuva nepieejama „visskaistākās pasaules valsts” vienkāršam pilsonim. Aizliegumi skāra praktiski visus informācijas laukus: ekonomikas, politikas, mākslas un, pirmkārt, jau reliģijas un garīguma. Komunisms bija vienīgā atļautā un propagandētā „reliģija” Padomju savienībā. Visā pārējā pastāvēja tikai ateisms, un rezultātā, visstingrākajai informācijas blokādei tika pakļautas jebkuras ziņas, uz ko bija attiecināma birka – reliģija, ticība, garīgā mācība.

Līdz ar PSRS sabrukumu krita „dzelzs priekšsargs” un līdz ar to arī rūpīgi konstruētā bloķējošā mašīna. Plašā straumē tautā ieplūda agrāk nepieejamā informācija. Beidzot bija iespēja apmierināt informācijas badu un pieprasījums radīja piedāvājumu. Dažu gadu laikā bijušajā PSRS teritorijā tika piegādātas praktiski visas pasaules garīgās mācības. Ezotēriķi visdažādāko reliģiju sludinātāji, visdažādākie guru un Skolotāji, šamanisma aģenti, visu krāsu un izmēru magi - tie visi ieradās barot savu ganāmpulku. Diemžēl bieži vien visai, visai nekvalitatīvi. Īpašu popularitāti postpadomju teritorijā ieguva „Austrumu gudrība” – no karatē un kong-fu līdz kreisās rokas tantrismam, no budisma un konfucianisma līdz daoismam un jogas askētismam. Uz šī viļņa bijušajā PSRS ieradās arī *Cigun*, kurš arī neizbēgi no kopīgās tendences uz pilnīgu profonāciju. Neskatoties uz to, *Cigun* ļoti strauji ieguva ievērojamu popularitāti (par *Cigun* popularitāti liecina kaut vai tas, ka no 1991-2004.gadam Krievijā tika izdots žurnāls „Cigun un Sports” (vēlāk „Cigun un Dzīve”), kuru autoru vidū bija gan ķīniešu, gan krievu *Cigun* teorētiķi un praktiķi¹). Daudzos gadījumos par *Cigun* skolotājiem kļuva cilvēki, kuri zināja par to ļoti pastarpināti. Nebija pat vienota *Cigun* apzīmējuma. Bieži vien zem šādas izkārtnes piedāvāja kokteili no akupunktūras, Ušu vingrošanas, Konfucionālisma filozofijas, apvienojumā ar Eiropēiskā okultisma skatījumiem, visdažādākajos savienojumos un proporcijās. Tādā veidā visās bijušajās PSRS bloka valstīs, zem *Cigun* saprot milzīgu daudzumu visdažādāko novirzienu, plūsmu un prakšu, kam bieži vien nav nekādas saistības citai ar citu, nedz arī ar pašu *Cigun*. Tāda pati, manā skatījumā, ir arī situācija Latvijā. Tieši *Cigun* Latvijā es vēlos veltīt savu darbu.

¹ <http://sites.google.com/site/tzigun>

Savā darbā plānoju aplūkot, kāda tieši ir *Cigun* mācība vai mācību komplekss, pārskatīt vēsturi un šīs mācības varietātes, un tādā veidā izveidot savdabīgu *Cigun* etalonu. Tālāk plānoju salīdzināt šo iegūto etalonu ar mācībām Latvijā, kuras sevi pozicionē kā *Cigun* un apstiprināt vai noraidīt to atbilstību iepriekš izzīmētajam etalonam.

Savā darbā izvirzu sekojošu tēzi: Mūsdienu *Cigun* Latvijā ir zaudējis savu pirmatnējo reliģisko jēgu, saglabājot tikai praktisko (ārējo) raksturu, vai arī iemantojis mūsdienīgi jaunu reliģisko jēgu, kas nav saistīta ar pirmatnējo. Pirmajā sava darba daļā grasos izmantot sistemātiskās analīzes metodi, lai izanalizētu esošos *Cigun* avotus (kuros ietilpst gan mūsdienu akadēmiskie darbi (Maļāvins, Torčinovs u.c.), kā arī *Cigun* praktiķu un praktisko ieguvumu darbi (Jang Jwing-Ming, Kris Džernijs, Kuan Li Ju u.c.)), ar mērķi, lai atrastu daudz piemērotāku terminu *Cigun* apzīmēšanai, pārskatīt dotās mācības rašanās un attīstības vēsturi, kā arī aplūkot *Cigun* dalījuma klasifikāciju.

Otrajā darba daļā vēlos vērsties pie līdzdalīgās vērošanas metodes, lai ievāktu informāciju. Iegūto informāciju es izmantošu, lai ar struktūras metodes palīdzību izanalizētu teoriju un praksi, kas tiek izmantota Latvijas kustībās, kuras sevi pozicionē kā *Cigun* praktizētājas.

Darba nobeigumā vēlos sniegt secinājumus un apstiprināt vai noraidīt darba sākumā uzstādīto tēzi.

1. *Cigun* Teorija

1.1 Termina izskatīšana

Darba ievadā minēto uzdevumu noskaidrošanā, lai noteiktu *Cigun* mācības būtībā vispirms būtu jāaplūko *Cigun* teorija un vēsture, taču pirms to darīt uzskatu par nepieciešamu apskatīt paša termina *Cigun* definīcijas, kuras piedāvā dažādie *Cigun* speciālisti, praktizētāji un pētnieki.

Vārda *Cigun* etimoloģiju iespējams noskaidrot salīdzinoši viegli. Termins *Cigun* radies no divu ķīniešu hieroglifu apvienošanas: *Ci* un *Gun*. No ķīniešu valodas *Ci* var tikt tulkots kā „gaiss”, „gāze”, „tvaiks”, „elpa”², tomēr visbiežāk minētais hieroglifs tiek atstāts netulkots, t.i., vairākumā gadījumu (tostarp arī termins *Cigun*) nozīmē vienu no daoisma kategorijām, un tieši kādu universālu dzīves enerģiju, kas raksturīga visām dzīvajām būtnēm pasaulē bez izņēmuma (*Ci* nozīme rūpīgi tiks aplūkota nākamajā šī darba nodaļā). Hieroglifs *Gun* tulkojams kā „spēks”, „vara”, „rezultāts”, „sasniegums” un visbiežāk tiek izmantots, lai apzīmētu „kontroli” („kontrolēt kaut ko”, „kaut ko pārvaldīt”)³. Attiecīgi pie šo abu hieroglifu apvienošanas var tikt sniegts sekojošs termina *Cigun* tulkojums: „*Ci* pārvaldīšana”⁴.

Tajā pašā laikā nākas jāatzīst, ka termina *Cigun* definēšana dažādos akadēmiskos avotos var diezgan lielā mērā atšķirties savā būtībā. Piemēram, Lielā skaidrojošā vārdnīca krievu valodā sniedz mums sekojošu šī vārda definīciju: „*Cigun*; Ķīniešu elpošanas vingrinājumi”⁵. Dotajā definīcijā akcents tiek likts galvenokārt uz *Cigun* praktisko aspektu, tai pašā laikā termina filozofiskā un reliģiskā nozīme jeb mācības jēga tiek pilnīgi nonicināts jeb iztrūkst. Līdzīgas definīcijas iespējams saskatīt daudzās citās akadēmiskajās vārdnīcās, taču šīs definīcijas veids, manuprāt, neatspoguļo *Cigun* būtību.

² Ho Peng Yoke *Li, Qi and Shu: An Introduction to Science and Civilization in China* (New York: Dover Publications, 2000), 3

³ Kenneth S. Kohen *The Way of Qigong: The Art and Science of Chinese Energy Healing* (New York: Ballantine Books, 1999), 4

⁴ Tina Chunna Zhang, *Earth Qi Gong for Women: Awaken Your Inner Healing Power*, (California: Blue Snake Books, 2008) 3-4

⁵ Sergej Kuznecov, red., *Boljšoj tolkovij slovarj russkogo jazika*. 1 izd. (Sankt Peterburg: Norint, 1998), 1463

Daudz piemērotāka (lai arī ne pilnīga) man šķiet tā *Cigun* definīcija, kuru piedāvā slavenais krievu orientālists Jevgēnijs Torčinovs:

Vienkāršības un lakonisma dēļ apstāsimies pie tādas *Cigun* definēšanas kā Ķīnas kultūras rašanās XX gs.: tie ir tradicionālo vingrojumu kompleksi, kas pārņemti vai patapināti no iekšējās tradīcijas alķīmijas klāsta (un atsevišķos gadījumos – no budiskajām psihopraksēm), kuras izpildāmas galvenokārt veselības un ārstniecības nolūkos.⁶

Par klasisko *Cigun* definīciju tiek uzskatīts:

„*Cigun* – tas ir ikviens treniņš un apmācības, kas saistītas ar *Ci* un kuras prasa lielu laika un pūļu patēriņu.”⁷ Visas trīs citētās *Cigun* definīcijas zināmā mērā atspoguļo to, par ko *Cigun* tiek uzskatīts, t.i., par „darbu (*gun*) ar dzīves enerģiju (*ci*)”⁸, un, lai arī šī prakse vairākumā gadījumu tiek izmantota cilvēka organisma veselības, izturības un ilgstamības kontrolei un nodrošināšanai, tomēr neviena no iepriekš minētajām definīcijām neatbilst pilnīgam *Cigun* virziena atspoguļojumam, kā arī šī termina lietojumam šajā pētniecības darbā, tādēļ, balstoties uz jau iepriekš minētajām definīcijām, vēlos piedāvāt savu *Cigun* termina definīciju.

„*Cigun* – tā ir ķīniešu tradicionālo elpošanas vingrinājumu un meditāciju sistēma, kas ietver sevī arī akupunktūras, dažādu zālīšu un minerālu izmantošanas elementus, kas praktizējama jebkāda veida *Ci* attīstībai un kontrolei, galvenokārt cilvēka organismā.”

⁶ Evgenij Torchinov. *Daosskije praktiki. Putj zolota i kinovari: Daosskije praktiki v issledovanijah i perevodah E.A.Torchinova* (Sankt Peterburg: Peterburgskoje vostokovedenije, 2007), 157-158.

⁷ Jwing Ming Yang *The Essence of Taiji Qigong: The Internal Foundation of Taijiquan* (Boston: YMAA Publication Center, 1998), 2

⁸ Michael Mayer, *Energy Psychology: Self-Healing Practices for Bodymind Health*, (California: North Atlantic Books, 2009), 71

1.2 *Cigun* teorija

Pirms tam kā sākt aplūkot teoriju, kas ir *Cigun* pamatā, man šķiet nepieciešams paskaidrot dažus no ķīniešu filozofijas kopumā un daļēja daoisma postulātus bez kuriem izpratne par *Cigun* principā nav iespējama. Tāpat arī vēlos norādīt, ka austrumu mentalitātes īpatnības daudzas ķīniešu reliģiskās un filozofiskās koncepcijas padara īpaši sarežģītas pētnieka rietumnieka domāšanai, tādēļ minētā darba sadaļa var šķist nedaudz dīvaina.

Cigun teorijas izpratnei, pirmkārt, nepieciešams saprast, kas ir *Ci*. Termins *Ci* ķīniešu kultūrā tiek pakļauts neskaitāmām transformācijām un tādēļ tam ir ļoti liels daudzums daļēji pretrunīgu nozīmju. Jāatzīmē, ka periodiski (tai skaitā arī daoismā, kas būtiski šī darba kontekstā) termins *Ci* vienas un tās pašas skolas ietvaros nozīmē pretējas lietas.

Tā pats vārds *Ci* tulkojams gan kā „gars”, gan kā „matērija”, turklāt abas šīs nozīmes tiek izmantotas vienlaicīgi, t.i., ķīniešu domāšanas sistēmā abi minētie pretstati veido vienu vienotu un nedalāmu veselumu. Citiem vārdiem sakot, gan „gars”, gan „matērija” ir vienas un tās pašas substances - *Ci* - divi izpausmes veidi.⁹

Ci sabiezējot kļūst par vielu, izdeldējoties – par garu, līdzīgi tam kā ledus pie sasilšanas pārtop par ūdeni, bet ūdens – par tvaiku.¹⁰

Ci ir visam raksturīga un atrodas mūžīgā dzīvības spēka metamorfozē. *Ci* caurauž Visumu un dod lietām iespējamību eksistēt, apveltot tās ar „esamību”. Katra lieta pasaulē, saskaņā ar daoistu viedokli, ir sākotnējā Bez-formas (Tukšuma, pēc būtības, *Dao*) metamorfozes process. Lietas (ne tikai materiālie objekti, bet arī enerģija, garīgie objekti) eksistē tikai kā nepārtraukta kustība. *Ci* – šīs kustības avots.¹¹

Ci nav nedz saprāts, nedz arī saprāta darbības rezultāts. *Ci* nav gribas un tas nav atkarīgs no iekšējās gribas (t.i., piemēram, tas nav Dieva emanācija). Drīzāk *Ci* ir stihisks, kosmiskais spēks, kas raksturīgs visam šajā pasaulē (ne tikai dzīvajām lietām, bet arī nedzīvajām)¹².

⁹ Evgenij Torčinov, *Daoiskie Praktiki* (Sankt-Peterburg : Mir Vostoka, 2001), 11 - 12

¹⁰ Ibid., 11

¹¹ Ibid., 13

¹² Ibid

Ci būtību daosieši parasti ilustrēja ar savu Pasaules rašanās jeb dzimšanas skatījumu. *Dižā Pika* (bezformīgā, neizpaustā visu lietu summa Visumā) atradās miera stāvoklī *Dižajā Alā* (absolūtā un bezgalīgā nebūtības Tukšumā) un bija statiska (nemainīga, atradās līdzsvarā ārpus laika un telpas izpratnes). Negaidot *Dižās Alas* Tukšumā no nekurienes iebruka *Dzīvības Vējš*, kas arī bija *Ci*. Viņš apveltīja ar kustību *Dižo Piku* un kopā ar kustības palīdzību *Dižā Pika* sāka pašizpausties. Tā radās Visums. *Dzīvības Vējš* tāpat palika šajā Visumā gan tajā kopumā, gan katrā konkrētajā objektā, galvenokārt, *Ci* izskatā.¹³

Ci pieņemts dalīt divās kategorijās: ārējā un iekšējā. Ārējais *Ci* ir Debesu enerģija, t.i., enerģija, kas izkaisīta Visumā. Tieši šis *Ci* veids rada iespēju visu lietu eksistencei Visumā, neatkarīgi no to formas un veidola. Iekšējais *Ci* (attiecīgi, Zemes *Ci*), kas atrodas cilvēka iekšienē, ir tas, kas nodrošina eksistenci no iekšienes, nodrošina metamorfozi (attiecīgi arī eksistēšanu) katram konkrētam indivīdam. Iekšējā enerģija tāpat arī iedalās iedzimtajā (zināmas enerģijas rezerves, kas ir katram esošas no dzimšanas brīža) un iemantotajā (papildus rezerves, kuras cilvēks iegūst no apkārtējās vides uzkrāšanai vai izlietošanai). Neskatoties uz visām atšķirībām gan iekšējais, gan ārējais *Ci* pēc būtības ir viena un tā paša pirmatnējā spēja divas izpausmes.¹⁴ Pats par sevi *Cigun* bāzējas uz trīs centrālajiem elementiem par kuriem es sīkāk pastāstīšu tālākajās darba apakšnodaļās.

¹³ Vladimir Maļavin *Sumerki Dao* (Moskva: Astrel, 2004), 215 – 217

¹⁴ Sjuji Mintan i Tamara Martinova *Čžun Juan Cigun. Pervaja stupeņ voshozdenija* (Sankt Peterburg: Da-Ju, 2001), 28

1.2.1 *Iņ-Jan*

Ķīniešu filozofijā no *Ci* izriet *iņ* un *jan* izpratnes. Zemes un Debesu *Ci*, savienojušies rada vienu veselumu, bet sadaloties, rada *iņ* un *jan*.¹⁵

Priekšstats par *iņ* un *jan* tieši tāpat ir ļoti nozīmīgs *Cigun* koncepcijas izpratnei. Tradicionāli *iņ* un *jan* tiek attēlots kā viena apļa puses, no kurām viena ir balta, bet otra – melna, taču katrā no pusēm eksistē arī daļa no pretējā elementa. Minētā simbola nozīme pietiekami precīzi atspoguļo pašu *iņ* un *jan* dabu – pretstatu vienotību. *Iņ* un *jan* – divi pretēji esamības poli, kas tajā pašā laikā ir arī viens vesels. Tieši viņu bezgalīgās cīņas dēļ rodas visi pasaules antagonismi. Cītiem vārdiem sakot, tieši *iņ* un *jan* ir Pasaules duālisma cēlonis/avots.¹⁶

Vienotība – tā ir kārtība iekš haotiskās dabas daudzveidības, bet *iņ* un *jan* ir pretstati, kas nepieciešami viens otram, lai sasniegtu vienotību. Tās būtība tiek sasniegta pateicoties duālistisku spēku apvienošanās. Šie pretējie spēki caurvij visu Visumu un savā mijiedarbībā rada dzīvē esošos pretstatus: vīrišķo un sievišķo, dzimšanu un nāvi.¹⁷

Savukārt, tieši pasaules duālisms, polaritāte rada kustību, pastāvīgas un nepārtrauktas pārmaiņas. Kustība daoismā arī ir pastāvēšana, eksistence. Iepriekš minētais duālisms caurvij praktiski visas ķīniešu dzīves nozares: sākot no reliģijas (Debesu un Zemes duālisms) līdz pat mākslai (kalni un ūdeņi ķīniešu glezniecībā), no kaujas mākslām (uzbrukuma aktivitāte un aizstāvības pasivitāte) līdz pat *Cigun* (*iņ* un *jan* atspoguļojumam, kurš tiks aplūkots šai darbā vēlāk).

Sakrālais un profānais, neglītāis un skaistais, pagātne un tagadne, apslēptais un neredzamais – tas viss parodaksālā veidā saplūst vienā punktā, vienā „lielajā saskaņā” kas arī ir visas esības pamatā.¹⁸

Nedaudz aizsteidzoties notikumiem priekšā, vēlos atzīmēt, ka iepriekš minētā „dižā harmonija” ļoti daudz tiks sastapta *Cigun* velītajos tekstos, t.i., ķīniešu

¹⁵ Vladimir Maļavin *Sumerki Dao* (Moskva: Astrel, 2004), 216

¹⁶ Ibid., 217-220

¹⁷ Dž. Rouli, *Kitaiskoje Iskustvo*, tulk. V. V. Maļavin (Moskva: Astrel, 2004), 182

¹⁸ Aleksej Maslov *Kitai : kolokoļca v pilji. Stranstvija maga i intelektuala*. 2-e izd (Moskva: Aleteija, 2005),193

medicīna (un attiecīgi medicīniskais *Cigun*) tieši *iņ* un *jan* balansa izjaukšanu uzskatīja par vienu no galvenajiem cilvēku saslimšanas iemesliem. Attiecīgi, izjauktā līdzsvara atjaunošana (ar noteiktu *Cigun* prakšu izmantošanu) tiek uzskatīta kā atveseļošanās garantija, gluži tāpat kā ilgdzīvošana.

Iepriekšminētais duālisms *Cigun* (īpaši medicīniskā) ietvaros ir attiecināms arī uz cilvēka organismu. Dažādie cilvēka ķermeņa orgāni attiecas vai nu uz *iņ* („cietie” orgāni – nieres, sirds, aknas u.c.), vai uz *jan* („vaļējie” orgāni – žultspūslis, kuņģis, urīnpūslis u.c.). Attiecīgi, katrs no uzskaitītajiem orgāniem satur sevī vai nu *Ci iņ*, vai nu *Ci jan*. Līdzīgi dalījumi notiek arī uz ārējo (*jan*) un iekšējo (*iņ*) ķermeņa pusi, uz kreiso (*iņ*) un labo (*jan*) ķermeņa pusi u.tml. Gluži tāpat kā visās Visuma lietās, organismā ir jāvalda harmonijai, līdzsvaram starp *Ci iņ* izpausmi un *Ci jan* izpausmi. Gadījumā, ja šis līdzsvars tiek izjaukts, iestājas slimība, ja tiek atjaunots – cilvēks top vesels.¹⁹

Tomēr *Cigun* paredzēts *iņ-jan* līdzsvara regulācijai ne tikai cilvēku organismos. *Cigun* vingrinājumi tāpat lietojami *Ci* manipulēšanai visas pasaules mērogā. Citiem vārdiem sakot, *Cigun* saskaņā ar minēto principu ir instruments, ar kuru iespējams kontrolēt *Ci* enerģijas padevi jebkurā pasaules objektā.²⁰ Attiecīgi, no *iņ-jan* koncepcijas izriet pirmais *Cigun* princips – *Cigun* prakse domāta, lai „neregulētu *iņ-jan*, līdzsvarotu tos” ikvienā pasaules izpausmē.²¹

¹⁹ Sjuji Mintan i Tamara Martinova *Čžun Juan Cigun. Pervaja stupeņ voshozdenija* (Sankt Peterburg: Da-Ju, 2001), 42

²⁰ Ibid

²¹ Ibid

1.2.2 *U-Sin*

Ķīniešu tradīcijā valda uzskats, ka visa pasaule dalās piecās stihijās jeb elementos: ugunī, ūdenī, zemē, kokā un metālā. Šo piecu stihiju koncepcija saucas *U-Sin* („piecas kustības”) un tā ir vēl viena no *Cigun* būtiskākajām sastāvdaļām.²²

U-Sin sistēmā katrs no elementiem nenozīmē faktisko attiecīgo elementu, bet gan drīzāk kaut kādu principu, saskaņā ar kuru darbojas pasaule. Tā, piemēram, koks atbilst dzimšanas un augšanas, attīstības un virzības principam no to sākuma līdz galam ikvienā parādībā vai izpausmē. Saskaņā ar *iņ-jan* izpratni, koks nozīmē pāreju no *iņ* pasivitātes uz *jan* aktivitāti, vai plašākā mērogā raugoties, ikvienas bezdarbības transformāciju darbībā (piemēram, kaujas *Cigun* tieši caur koka tēlu tiek aprakstīta pārēja no aizsardzības uz uzbrukumu un ar to saistītās kustības).²³

Uguns tiek uzskatīta par maksimālo dzīvības procesu norisi, aktivitātes virsotni. Jebkuras darbības kulminācija tiek apzīmētā caur uguns simbolu. Tieši uguns pauž *jan* visā tā pilnībā.²⁴

Metāls iemieso degradācijas, sadalīšanās, pārejas no pilnvērtīgas eksistences līdz izzušanai un miršanas principu. Caur metāla simbolu ķīniešu filozofijā tāpat arī tiek atspoguļots aktivitātes apsīkums (atpūta pēc darbības, vecumdienas, pēc aktīvi nodzīvotas dzīves u.tml.). *Iņ-jan* sistēmā metāls iemieso pāreju no *jan* uz *iņ* (pretējs kokam), no aktīvā uz pasīvo.²⁵

Ūdens simbolā metāls sasniedz savu maksimālo izpausmes stadiju. Ūdens iemieso sevī maksimālu pasivitāti, nāvi, sadalīšanās beigu procesu, bet tāpat arī atpūtas un miera laiku pirms aktīvas darbības. Ūdens atspoguļo *iņ* vispārākā pakāpē.²⁶

Zeme ir ass uz kuras norisinās pārējo elementu savstarpējā mijiedarbība. Šis simbols ietver sevī ikviena objekta centru, harmonijas un līdzsvara punktu, pamatstruktūru, kura pati par sevi neveic nekādu darbību, bet bez kuras nav iespējama normāla visas pārējās sistēmas eksistence. Pati par sevi zeme ir pastāvīga

²² Sjui Mintan i Tamara Martinova *Čžun Juan Cigun. Pervaja stupeņ voshozdenija* (Sankt Peterburg: Da-Ju, 2001), 43

²³ Ibid

²⁴ Ibid

²⁵ Ibid

²⁶ Ibid

un nemainīga, bet visu pasaules objektu metamorfozes balstās tieši uz simbolu „Zeme”.²⁷

Visi pieci pamata elementi paši no sevis veido vienotu sistēmu un atrodas pastāvīgā mijiedarbībā viens ar otru. Katrs no elementiem ir *Ci* noteikta stāvokļa izpausme un tiek apzīmēts ar konkrētu/savu krāsu. *Cigun* dotajai nozīmei ir tieša nozīme, t.i., tiek uzskatīts, ka *Ci* atrodoties dažādās savas eksistences stadijās fiziski maina savu krāsu, tāpat kā pats savas īpašības.²⁸

Izejot no *U-Sin* sistēmas ķīniešu filozofijā (un pirmkārt jau *Cigun*) sistematizējas praktiski visi Universa objekti un procesi. Tā medicīniskais un kaujas *Cigun* sistematizē iekšējos ķermeņa orgānus un daļas, piešķirot katram no tiem elementam atbilstošu kvalitāti. Reliģiskais un filozofiskais *Cigun* līdzīgā veidā sistematizē cilvēkam raksturīgos/piemītošos rakstura centrus un labdari cenšas līdzsvarot tos un radīt ideālu cilvēcisko īpašību sistēmu, kas būtu saskaņā ar *U-Sin*.²⁹

²⁷ Sjui Mintan i Tamara Martinova *Čžun Juan Cigun. Pervaja stupeņ voshozdenija* (Sankt Peterburg: Da-Ju, 2001), 43

²⁸ Ibid

²⁹ Ibid

1.2.3 Enerģētiskie kanāli un bioloģiski aktīvie punkti

Trešais *Cigun* pamatpunkts ir enerģētisko kanālu un bioloģiski aktīvo punktu teorija. Šī teorija ir plaši izplatīta ķīniešu tradicionālajā medicīnā un tiek uzskatīta par pamatu lielākajai daļai Ķīnas medicīnisko un kaujas sistēmu. Tieši no Ķīnas medicīnas šī teorija ienākusi *Cigun*.³⁰

Saskaņā ar minēto teoriju cilvēkā ir trīs galvenās iekšējo kanālu sistēmas: asins, ūdens un enerģētiskā sistēma. Šīs sistēmas realizē ķermeņa virspuses sasaisti ar iekšējiem orgāniem (medicīniskajā un kaujas *Cigun*) vai arī mikrokosmosa un makrokosmosa (filozofijas un reliģijas virzienos) sasaisti. Katra no sistēmām sastāv no vairāku kanālu apvienojuma, no kuriem katrs ir pārklāts/nosegts ar bioloģiski aktīvajiem punktiem, caur kuriem notiek nepārtraukta cilvēciskā *Ci* un ārējā *Ci* apmaiņa. Aktīvo punktu kopējais skaits ir ļoti liels, tomēr *Cigun* tiek uzskaitīti pieci galvenie punkti: *Laogun* punkti uz plaukstām, *Jundzuan* punkti uz pēdām un *Bajhuej* punkts galvvidū. Tieši šie punkti tiek uzskatīti par galvenajiem cilvēka un apkārtējās pasaules mijiedarbības centriem. Paši par sevi gan kanāli, gan punkti ir neredzami parastam novērotājam un tādēļ eksistē neskaitāmi daudzi atlasīti jeb kartes, kuros aprakstīti katra no tiem atrašanās vieta un raksturīgās īpašības.³¹

Cilvēka ķermenī ir divpadsmit galveno enerģētisko kanālu kopumā (*žēn*) un astoņi brīnumainie (*mej*). Pamata kanāli ir savienoti ar divpadsmit galvenajiem orgāniem (orgānu sistēmu) un nodrošina nepārtrauktu *Ci* cirkulāciju organismā. Brīnumainie kanāli ir savdabīgs *Ci* uzkrāšanas krāteris, bet tāpat arī tie regulē parasto orgānu darbību. *Cigun* ļoti svarīga ir pārlicība, ka gadījumā, ja parastie kanāli pārpildīsies ar *Ci* (ārējās iedarbības rezultātā vai arī padziļinātu *Cigun* vingrinājumu rezultātā), tad „liekais” *Ci* sāk uzkrāties *mej* kanālos un attiecīgi var tikt izmantots darbībām, kas pārsniedz vispārpieņemtās cilvēku iespējas (ilgdzīvošanas un pat nemirstības sasniegšana, apkārtējās vides izmainīšana, pārcilvēciskās spējas un veiklība u.tml. Atkarībā no *Cigun* virziena).³²

³⁰ Sjuji Mintan i Tamara Martinova *Čžun Juan Cigun. Pervaja stupeņ voshozdenija* (Sankt Peterburg: Da-Ju, 2001), 43

³¹ Ibid, 44

³² Ibid

Brīva *Ci* cirkulācija caur enerģētiskajiem kanāliem no *Cigun* skatupunkta (arī ķīniešu tautas medicīnā kopumā) ir būtībā kā slimību neesamības ķīla jeb nodrošinājums. Attiecīgi, par vienu no galvenajiem saslimšanas iemesliem tiek uzskatīta enerģētisko kanālu bloķēšana. Iemesli šādai kanālu bloķēšanai var būt daudz un dažādi (nepareizs dzīvesveids, negatīvās emocijas, senču necienīšana utt.), tomēr vien no visbiežāk sastopamajiem šādas bloķēšanas iemesliem tiek uzskatīta vai nu līdzsvara izjaukšana konkrētā cilvēkā, vai arī Pasaulē kopumā (tai skaitā arī par konkrēta indivīda izdarītajiem darbiem). Tādā gadījumā medicīniskais *Cigun* tiek papildināts ar reliģisko *Cigun* (parasti daoiskajā interpretācijā), kas pie pareizas pielietošanas atjauno izjaukto līdzsvaru un atgriež zaudēto veselību un labklājību.³³

Paralēli enerģētiskajiem kanāliem un bioloģiski aktīvajiem punktiem cilvēkā eksistē vēl viens ļoti būtisks enerģētiskās struktūras elements – *djaņtjaņ* (citviet saukts arī par *djaņtan*, *dzenten*).

Djaņtjaņ no ķīniešu valodas var aptuveni tulkot kā „katls”, „rezervuārs”, „glabātuve” (*Tjaņ*), kas satur kondensētu, koncentrētu enerģiju (*djan*). Minētais termins (gluži tāpat kā lielākā daļa *Cigun* teorijas elementu) ir atnācis nepastarpināti no daoisma garīgās alķīmijas (detalizētāk par *Cigun* izcelsmi es izklāstīšu nākamajā darba nodaļā).³⁴

Pats par sevi minētais termins bāzējas priekšstatā par to, ka *Ci* var eksistēt divos stāvokļos jeb modulāros veidos – parastā, neredzamā un praktiski nesajūtamā, un „koncentrētā” veidā, kas kļūst vizualizēts/redzams un sajūtam. *Djaņtjaņ* ir centri kuros parastais *Ci* uzkrājas un noformējas (īpašu vingrinājumu rezultātā) „koncentrētā” formā. Minēto „rezervuāru” skaits ir mainīgs atkarībā no konkrētās *Cigun* skolas, tomēr vairākumā skolu parasti tiek uzskatīts, ka ir trīs pamata *Djaņtjaņ*: apakšējais, vidējais un augšējais.³⁵

³³ Sjui Mintan i Tamara Martinova *Čžun Juaņ Cigun. Pervaja stupeņ voshozdenija* (Sankt Peterburg: Da-Ju, 2001), 45

³⁴ Ibid., 46

³⁵ Ibid., 45-47

Apakšējais *Djaņtjaņ* (*sja djaņtjaņ*) atrodas nabas rajonā. *Ci*, kas tiek uzkrāts šajā centrā tiek izmantots veselības uzlabošanai, ilgdzīvošanas sasniegšanai, dabas doto fizisko dotību/spēju palielināšanai.³⁶

Vidējais *Djaņtjaņ* (*čdžun djaņtjaņ*) atrodas krūšu rajonā. Tas atbild par gribasspēku un cilvēka raksturu. Uzkrājot konvertēto *Ci* šajā centrā iespējams sasniegt kardinālas sava rakstura izmaiņas (kas ir īpaši pieprasīts konfuciāņu un budistu *Cigun*), iemantot uzticību personīgajām spējām, kā arī (dažos gadījumos) pakļaut konkrētus apstākļus savai gribai.³⁷

Augšējais *Djaņtjaņ* (*šan djaņtjaņ*) atrodas starp uzacīm. Minētā centra attīstība pastiprina prāta spējas, paplašina uztveres spējas (līdz gaišredzības manifestācijai dažās no *Cigun* skolām), palielina psihes izturību no ārējās iedarbības un ļauj sasniegt nosacītu miera stāvokli, kas nepieciešams *Dao* izzināšanai daoismā un Apgaismības sasniegšanai budismā (atbilstoši, daoiskais un budiskais *Cigun*).³⁸

³⁶ Sjuj Mintan i Tamara Martinova *Čžun Juāņ Cigun. Pervaja stupeņ voshozdenija* (Sankt Peterburg: Da-Ju, 2001), 47

³⁷ Ibid 47-48

³⁸ Ibid, 47

1.3 *Cigun* vēsture

Pastāv ļoti daudzas *Cigun* vēstures versijas, kuras radikāli atšķiras viena no otras. Problēmas sastopamas jau mēģinājumā datēt aptuveno *Cigun*, kā daudz maz iedibinātas kustības, rašanās laiku. Tomēr, neskatoties uz leģendu, dažādo faktoru, kā arī patieso un nepatieso traktātu daudzveidību, iespējams uzskaitīt dažus faktus, kurus arī vēlos atspoguļot šajā nodaļā. Šīs nodaļas iesākumā vēlētos norādīt, ka praktiski ikviena *Cigun* skola un tradīcija ir apveltīta ar personīgo priekšstatu par visas mācības vēsturi un savu virzienu saista ar pašu senāko, dažos gadījumos atsaucoties uz pilnīgi neticamiem datiem (piemēram, *Džun Juan* skola datē savas mācības rašanos aptuveni ar piekto gadsimtu pirms mūsu ēras³⁹, kas man šķiet visai apšaubāmi). No otras puses fantastiskie datējumi var būt saistīti ar mēģinājumus *Cigun* pieskaitīt ķīniešu tautas ārstnieciskās prakses, kas kalpojuši par vienu no tā avotiem (kaut gan tie, to gala formā, nav uzskatāmi par *Cigun*).

Jāatzīmē, ka pats termins *Cigun* parādījies salīdzinoši nesen. 1934.gadā Ķīnā tika izdots Dun Hao darbs „*Īpašas plaušu tuberkulozes ārstēšanas un profilakses metodes – Cigun terapija*”, kurā pirmo reizi zinātniskajā literatūrā tik izmantots termins *Cigun*. Nedaudz vēlāk (1935.gadā) darbā „*Šaoliešu dūru cīņu noslēpumi*” arī tika minēts termins *Cigun*. Abos gadījumos tieša termina definīcija netika dota, tādēļ to nesāka plaši izmantot/tas nekļuva plaši izmantots. Šāda situācija turpinājās līdz par 1958.gadam,

kad tika izdota Lju Gujden darbs „*Praktiskais Cigun terapijas kurss*”, kurš tika sarakstīts konsultējoties vairākiem speciālistiem. Šajā darbā šie divi hieroglifi *Ci* un *Gun* tika pilnīgi izskaidroti, saskaņā ar ko viņi tika apstiprināti kā oficiālais termins visām iepriekš uzskaitītajām tradicionālo nosaukumu grupām.⁴⁰

Saskaņā ar citu versiju termins *Cigun* ieguva savu noteikto un definēto nozīmi konferencē, kas bija veltīta *Cigun* – terapijas jautājumiem Šanhajas pilsētas *Cigun*-terapijas klīnikā 1960.gadā.⁴¹

Neskatoties uz to, ka *Cigun* nosaukums beigu beigās nostiprinājās tikai pēc iepriekšminētās terapeitiskās darbības 20.gadsimtā, termins *Cigun* sastopams arī dažos

³⁹ Sjui Mintan i Tamara Martinova *Čžun Juan Cigun. Pervaja stupeņ voshozdenija* (Sankt Peterburg: Da-Ju, 2001),47

⁴⁰ Hu Hsing Lin, Pejij Lo, Sergej Komisarov *Sekreti kitajskoj medicini: 300 voprosov o cigune* (Sankt Peterburg: Nauka, 1994), 14

⁴¹ Ma Czižen i Maj Mogačihin *Cigun: istorija, teorija, praktika* (Moskva: Sofija, n.g.), 7

vēsturiskajos avotos. *Cziņ* dinastijas valdīšanas periodā (265-420.g.m.ē.) gaismā nāca Sjuj Suņ traktāts „*Tīrās ticības piezīmes/Piezīmes par tīro ticību*” (Czinmin czunczjao lu), kurā pirmo reizi tikai izmantots termins *Cigun*, kas bija tuvs mūsdienās lietotā termina nozīmei.⁴²

Neskatoties uz to, *Cigun* ar dažādiem citiem nosaukumiem bija zināms visas Ķīnas vēstures laikā. Starp mācību nosaukumiem, kas bija identiskas *Cigun*, figurēja tādi kā: *tuna, daoīņ, sinci, ļaņdaņ, sjuaņgun, czingun, dingun, singun, nejgun, sjudao, czočaņ, nejjangun, janšengun* u.c. Visas uzskaitītās sistēmas lielākā vai mazākā mērā tika uzskatītas par *Cigun* analogu, vai arī raksturoja pašas sevi par tiešajām, uz kuru pamata 20.gs. tika izveidots klasiskais *Cigun* kanons, radītajām.⁴³

Tāpat arī dažādi *Cigun* elementi figurējuši daudzu ķīniešu pētnieku darbos. Tā piemēram, Čuņcju un Džaņgo (1027-256.g.p.m.ē.) periodu laikā Ķīnā tika izmantota sistēma (galvenokārt, medicīniskos nolūkos), kas līdzīga mūsdienu *Cigun*. Norādes par to iespējams atrast jau pašā agrīnākajā Ķīniešu traktātā (kurš tapis iepriekšminētajā laika periodā) – „*Dzeltenā imperatora iekšējais kanons*” (Huandi nej czin).⁴⁴

Minētajā darbā piecu klasisko ārstēšanas līdzekļu starpā tiek minēta arī *daoīņ* sistēma, kuru būtība izsakāma astoņos vārdos: „izelpot, ieelpot, izspļaut, uzņemt, karāties kā lācim, izstiepties kā putnam.”⁴⁵ (latviski šis teiciens būtu atbilstoši tulkojams vairāk kā nogrimt kā akmenim, uzlidot kā putnam), kas saskaņā ar mūsdienu pētniekiem tiek atzīts par statisko un dinamisko *Cigun*.⁴⁶ Tajā pašā darbā atrodams arī izteikums:

Ja kādam ilgu laiku sāpējušas nieres, tad viņam piektajā sardzē der pagriezties ar seju uz dienvidiem, attīrīt garu un nepieļaut domu apjukumu, tad ieslodzīt *Ci* un aizturēt elpa, tai pašā laikā izstiepjot kaklu un vienlaicīgi ievilkt *Ci*, gluži kā nāktos norīt ļoti cietu lietu. Šo vingrinājumu jāveic septiņas reizes, pēc kā jānorij siekalas, kas sakrājušās zem mēles.⁴⁷

⁴² Ibid, 8

⁴³ Hu Hsing Lin, Pejij Lo, Sergej Komisarov *Sekreti kitajskoj medicini: 300 voprosov o cigune* (Sankt Peterburg: Nauka, 1994), 14

⁴⁴ Ibid., 18

⁴⁵ Ma Czižeņ i Maj Mogačihin *Cigun: istorija, teorija, praktika* (Moskva: Sofija, n.g.), 9

⁴⁶ Ibid

⁴⁷ Stuart Alve Olson, *Qigong teachings of a daoist immortal: the eight essential exercises of a master Li Ching-Yun*, (Vermont: Healing Arts Press, 2002.), 8

kurš gluži tāpat tiek traktēts kā *Cigun* izpausme.⁴⁸ Interesants šķiet moments, ka minētajā citātā tiek minēts, ka šī prakse bija pieejama cilvēkiem „senatnē”, kas netieši norāda uz *Cigun*-līdzīgu prakšu eksistenci vēl pirms traktāta sastādīšanas laika (t.i., vēl pirms 1.gadu tūkstoša pirms mūsu ēras). Tai pašā laikā tika izdots daosiešu darbs „*Džuan-czi*”, kura nodaļā „Dziļās domas” atrodams sekojošs citāts:

Ielpo-izelpo gan šā, gan tā; izvada veco un iesūc jauno; iešūpojas gluži kā lāči, izstiepijas, gluži kā putni, lai tikai sasniegtu ilgdzīvošanu. Tādi vīri, kas praktizē *daoīņ*, un cilvēki, kas audzē ķermeņi...viss tas ir brīnišķīgi,⁴⁹

kas gluži tāpat apliecina minētā *Cigun* priekšteča izplatību apraktītajā laika periodā.⁵⁰

Savu tālāko attīstību *Cigun* iemantoja Haņ dinastijas laikā (206.g.p.m.ē. – 210.g.m.ē.). Darbā „*Huajnaņ-czi*” iespējams ieraudzīt sekojošo:

Ielpojot un izelpojot gan šā, gan tā; izvadot veco un iesūcot jauno; iešūpojas gluži kā lācis, izstiepijas gluži kā putns; šlakstoties ūdenī kā savvaļas pīle, un klausoties kā spīļaste, lūkojoties apkārt kā pūce, urbjoties tālumā kā tīģeris – tieši tā cilvēks attīsta ķermeņi.⁵¹

Citētais traktāts arī pieskaitāms daoiskajiem darbiem, kas apstiprina *Ciguna* sākotnējās attīstības daoisma un daoisma garīgās alķīmijas ietvaros teoriju.⁵² Šajā pašā laika periodā noformējās arī enerģētisko kanālu un bioloģiski aktīvo punktu teorija, kura kļuva par vienu no *Cigun* pamata pīlāriem. Slavenais ķīniešu mediķis un daoss Džan Džunczin savā darbā „*Saīsinātais zelta lādes satura izklāsts*” (*Cziņ kuj jaolje*) rakstīja:

Daži cilvēki var attīstīt sevī vērīgumu, neatļauj kaitīgām ietekmēm iedarboties uz kanāliem un nodrošinājumiem, izplatīties pa kanāliem un nodrošinājumiem, neļauj tiem cirkulēt pa iekšējiem orgāniem un tādā veidā izārstējas. Smagas stagnācijas izjušanas gadījumā četrās ekstremitātēs izmanto *daoīņ* un *tuna*, *džeņczju* un berzēšanu, lai nepieļautu deviņām izejām pilnīgi aizvērties.⁵³

⁴⁸ Hu Hsing Lin, Pejij Lo, Sergej Komisarov *Sekreti kitajskoj medicini: 300 voprosov o cigune* (Sankt Peterburg: Nauka, 1994), 19

⁴⁹ Luivarj Pozdneeva *Ateisti, materialisti, dialektiki drevnego Kitaja* (Moskva: Nauka, 1967), 210

⁵⁰ Hu Hsing Lin, Pejij Lo, Sergej Komisarov *Sekreti kitajskoj medicini: 300 voprosov o cigune* (Sankt Peterburg: Nauka, 1994), 19

⁵¹ Larisa Pomeranceva *Pozdnije daosi o prirode, obšestve i isskustve* (Moskva: MGU, 1979), 36

⁵² *Ibid*, 36-72

⁵³ Hu Hsing Lin, Pejij Lo, Sergej Komisarov *Sekreti kitajskoj medicini: 300 voprosov o cigune* (Sankt Peterburg: Nauka, 1994), 22

Šādi paņēmienu piemēri tiek izmantoti medicīniskajā *Cigun* līdz pat mūsu dienām. Tālākajā laikā Hua To, kurš bija Haņ perioda zināmākais ārsts, papildināja un attīstīja enerģētisko kanālu teoriju, kā arī apkopoja un attīstīja jau eksistējošos vingrinājumus un mēģināja apvienot tos vienotā sistēmā, t.i., izstrādāt zināmu *daoīņ* kanonu un veica savdabīgu darbu saistībā ar *daoīņ* vingrinājumu izmantošanu attiecībā uz cilvēka organismu izpēti.⁵⁴ Tajā pašā laika periodā sākotnējā daosu *daoīņ* sistēmā tika pievienoti budiskā koncentrēšanās un meditāciju prakšu, un statisko vingrinājumu elementi.⁵⁵

Ar Cziņ dinastijas valdīšanas laiku (265-420.g.m.ē.) radās un attīstījās „dzīves audzēšanas” (*janšen*) sistēma, kura pārstāvēja to pašu daosu *daoīņ*, ietverot budiskās prakses. *Janšeš* sistēma uzskatāma par nākamo soli *Cigun* pilnīgā noformēšanā. Tāpat arī šajā laika periodā literatūrā sāk parādīties pats termins *Cigun*, kā sinonīms terminam *janšen*, taču tas neiegūstot popularitāti.⁵⁶

„Ķīniešu alķīmijas tēvs”⁵⁷ Ge Hun savā darbā „*Baopu-czi*” raksta:

Lai arī zāļu lietošana var veicināt dzīves pagarināšanā, tomēr *Cigun* pārzināšana atļauj to veikt labāk un ātrāk. Arī bez zālēm, tikai praktizējot *Cigun* un sekojot tā principiem, iespējams sasniegt vairāku simtu gadu vecumu. Cilvēks eksistē *Ci* un *Ci* eksistē cilvēkā. No Debesīm un Zemes līdz pat „lietu tumsai” – nekas nevar eksistēt bez *Ci*. Tie, kas ir izveicīgi *Ci* praktizēšanā, paaugstina dzīvi savā iekšpusē un spēj turēties pretī ārējām slimībām.⁵⁸

Šajā pašā darbā izklāstīti arī citi *Cigun* postulāti, piemēram:

Vīrs, kas praktizē *daoīņ*, var ārstēt neārstējamas slimības, virzīt *Ci* neskatoties uz tā izjaukto līdzsvaru. Vingrinājumi ir *Ci* plūšanas caur visiem orgāniem būtība.”⁵⁹

⁵⁴ Hu Hsing Lin, Pejij Lo, Sergej Komisarov *Sekreti kitajskoj medicini: 300 voprosov o cigune* (Sankt Peterburg: Nauka, 1994), 22-23

⁵⁵ Ibid, 24

⁵⁶ Hu Hsing Lin, Pejij Lo, Sergej Komisarov *Sekreti kitajskoj medicini: 300 voprosov o cigune* (Sankt Peterburg: Nauka, 1994), 22-2325

⁵⁷ Evgenij Torchinov *Traktat Ge Huna “Baopu-Czi kak istoriko-etnografičeskij istčnik”* (Sankt Peterburg, n.p, 1984), n.p.

⁵⁸ Hu Hsing Lin, Pejij Lo, Sergej Komisarov *Sekreti kitajskoj medicini: 300 voprosov o cigune* (Sankt Peterburg: Nauka, 1994), 27

⁵⁹ Ibid., 27

Citiem vārdiem sakot, minētajā traktātā izklāstītā *Cigun* teorija praktiski neatšķiras no mūsdienu formulētās teorijas. Tāpat arī Cziņ periodā konfuciāņi tika pieņēmuši *Cigun*, pievienojot jau esošai daoiskajai un budiskajai tehnikai viņu pašu filozofijas elementus.⁶⁰

Suj un Tan perioda laikā (581-907.g.m.ē.) „dzīves audzēšanas” metožu attīstība koncentrējās vairāk uz *daoīņ* un *tuna* (t.i., daoiskā virziena vingrinājumu) metožu attīstīšanu.⁶¹

Minētajā laika periodā daosietis Čao Juanfaņ, pirmā apkopotā darba par slimību etioloģiju radītājs⁶², savā darbā „*Par visu slimību izcelsmi*” (Džu bin juaņ hou lunj) sistematizējis un apkopojis esošās *daoīņ* un *tuna* metodes, saskaņojot tās ar slimībām. Citiem vārdiem sakot, viņš radīja pirmo apkopujošo mācību līdzekli *Cigun* elementu pielietošanai medicīniskos nolūkos. Tāpat arī šajā laika periodā izplatījās filozofiskais *Cigun* virziens, kas tika izmantots vairs ne slimību ārstēšanai, bet gan intelekta un dažādu psihisko stāvokļu attīstības stimulācijai. Dzejnieks Bo Czjuju savā dzejoļī raksta:

Sildot muguru saulē, sēžu aizvēris acis. Harmoniskais *Ci* dzimst ārējos apvalkos. It kā daudz būtu izdzēris tīrākā vīna. Vai it kā, noguris no smaga darba būtu iesnaudies. Ārējā pasaule ir harmonijā. Ķermeņa kauli ērtā pozīcijā. Iekšienē nerodas neviena doma. Apskaidrība tādā pakāpē, ka aizmirsti par visu eksistenci. Sirds pilnībā saplūst ar tukšumu.⁶³

kas diezgan precīzi, lai arī poētiskā formā, pauž *Cigun* meditācijas pielietošanu/izmantošanu.⁶⁴

Sun, Cziņ un Juaņ periodu iestāšanās (960-1367) kļuva par jaunu būtisku laika posmu *Cigun* attīstībā. Tā Sun dinastijas laikā tika pieņemta pietiekami pilnīga un sistematizēta visas „dzīves pilnveidošanas” sistēmas spektru apkopujošo darbu redakcija un salīdzinājums. Tika radīti mācību līdzekļi dažādām tehnikām un to pielietošanas kanoni.⁶⁵ Šajā pašā laika periodā filozofiskais *Cigun* virziens stabili nostiprinājās

⁶⁰ Hu Hsing Lin, Pejij Lo, Sergej Komisarov *Sekreti kitajskoj medicini: 300 voprosov o cigune* (Sankt Peterburg: Nauka, 1994), 2728

⁶¹ Ibid., 29

⁶² Igorj Alekseenko *Očerki o kitajskoj narodnoj medicine* (Kiev: Medgiz USSR, 1959), 44

⁶³ Hu Hsing Lin, Pejij Lo, Sergej Komisarov *Sekreti kitajskoj medicini: 300 voprosov o cigune* (Sankt Peterburg: Nauka, 1994), 29

⁶⁴ Ibid

⁶⁵ Ibid., 30

ķīniešu mākslinieku un dzejnieku dzīvēs. Tā pielietošanas tehniku pieminēšanu var sastapt dzejnieka Lju Ju darbā:

Sirds gluži kā virpulī, miers – ne vējš. Kamēr sēžu, jau esmu veicis vairākus tūkstošus ieelpu un izelpu. Nakts jau pusē, un pēkšņi notiek brīnumu lietas. Ieraugu kā virs dižajiem vaļņiem uzlēkusi saule.⁶⁶

Vēlīna Sun laikā attīstījās *Cigun* kaujas virzieni, kuri turpināja aktīvi attīstīties Cziņ un Juaņ periodos. Piemēram, tiek uzskatīts, ka *tajczicjuaņ* stils, kurš pēc būtības ir viens no kaujas *Cigun* paveidiem, tika izveidots balsoties tieši uz Ziemeļu un Dienvidu Sun perioda darbiem.⁶⁷

Par nākamo *Cigun* attīstības periodu kļuva Min (1368-1644) un Cin (1662-1796) periods. Min dinastijas sākumā tika atstāta „*Seno meditācijas metožu enciklopēdiju*” (Gu fa i tun da cjaņ) kurā kopā ar dažādām citām *Cigun* metodēm un paveidiem tika pierādīts, ka „sākot ar Sun-Jan laikmetu „dzīves attīstīšana” tika pētīta kā viena no 13 atzītajām zinātniskajām disciplīnām.”⁶⁸ Šajā pat laikmetā klajā nāca daudzi citi traktāti („*Kategoriju kanons*” („Lej czin”), „*Precīzi noteiktie simptomi un ārstēšana*” (Džuņ ņen džēn taj), „*Virspusēja saruna par dzīves attīstīšanu*” („Janšen fu juj”) u.tml.), kuros ķīniešu mediķi un zinātnieki pievērsās *Cigun* no zinātniskās pētniecības puses, radīja metožu klasifikāciju un aplūkoja *Cigun* pielietošanas empīriskās sekas.⁶⁹

Par pēdējo *Cigun* attīstības periodu kļuva divdesmitais gadsimts. 1955.gadā Tjanšānā tika veikti klīniskie *Cigun* pētījumi ārstniecībā ar *Cigun* metodēm. Rezultāti tika atzīti par pozitīviem un pētnieku grupas vadītājs Lju Gujdzēņ uzrakstīja un publicēja zinātnisko pētījumu „*Cigun-terapijas metožu praktiskais kurss*” („*Cigun ljao fa ši czjaņ*”), kurā apkopoja izpētīto metožu kompleksa izmantošanu.⁷⁰

No 1956.gada tika izstrādāta *Cigun* teorijas metožu apmācības programma un aizsākās attiecīgo speciālistu apmācība.⁷¹ 1958.gadā tika izdota papildināts un pārstrādāts Lju Gujdzēņ grāmatas izdevums, kurā viņš sniedza pilnīgu *Cigun* termina izskaidrojumu un aprakstīja tā pielietošanas tehniku, kura no tā brīža kļuva par klasisko

⁶⁶ Hu Hsing Lin, Pejij Lo, Sergej Komisarov *Sekreti kitajskoj medicini: 300 voprosov o cigune* (Sankt Peterburg: Nauka, 1994), 31

⁶⁷ Ibid

⁶⁸ Ibid, 34

⁶⁹ Ibid, 35-38

⁷⁰ Ibid, 40

⁷¹ Ibid, 41

medicīnisko *Cigun*. Tajā pašā gadā rīkotajā seminārā Šanhajā minētais kanons tika pieņemts un *Cigun* iekļuva oficiāli pieņemto medicīnisko un treniņa metožu skaitā.⁷²

Nākamajās divās desmitgadēs *Cigun* Ķīnā strauji attīstījās, tika atvērtas *Cigun*-terapijas nodaļas daudzās slimnīcās un sanatorijās. Tika restaurētas kaujas *Cigun* skolas, no „pagrīdes” iznāca un tika legalizētas filozofiskās un reliģiskās (daļēji) *Cigun* filozofiskie un reliģiskie *Cigun* virzieni.⁷³

No 1978. līdz 1981.gadam Ķīnā tika veikti dažnedažādi pētījumi, kuri pierādīja dažādu *Cigun* nozaru rezultātu. Minētie pētījumi plaši popularizēja *Cigun* un sekmēja tā izplatību aiz Ķīnas robežām.⁷⁴

1981.gada 12.septembrī tika dibināts Visas Ķīnas tradicionālās medicīnas zinātniskās kopienas *Cigun* zinātniskās pētniecības padome (citkārt saukta arī „*Cigun* Ķīnas zinātniski-pētnieciskā kopiena”), kura eksistē arī mūsdienās un kura turpina veikt dažādu *Cigun* skolu izpēti un attīsta šo virzienu gan Ķīnas robežās, gan visā pasaulē kopumā.⁷⁵

Šajā vietā *Cigun* īsā vēsture beidzas. Kā redzams no visa iepriekšminētā, šajā nodaļā es galvenokārt aplūkoju medicīnas un kaujas *Cigun* virzienu vēsturi. Tas saistīts ar to, ka reliģiskie un filozofiskie *Cigun* atzari ir slēgtā tipa skolas un informācija par tiem ir ļoti nepilnīga un nepieejama. To nedaudzo informācijas daudzumu, kuru iespējams atrast brīvpiekļuves materiālos, es aplūkošu nākamajā šī darba nodaļā, tieši saistībā ar dažādajiem *Cigun* virzieniem.

⁷² Hu Hsing Lin, Pejij Lo, Sergej Komisarov *Sekreti kitajskoj medicini: 300 voprosov o cigune* (Sankt Peterburg: Nauka, 1994), 43

⁷³ Ibid., 44-47

⁷⁴ Ibid., 48

⁷⁵ Ibid., 50

1.4 *Cigun* klasifikācija

Sava darba iepriekšējās nodaļās minēju, ka pasaulē eksistē dažādi *Cigun* paveidi. Šajā darba sadaļā vēlos aplūkot dažādus *Cigun* virzienu klasifikācijas variantus un raksturot izplatītākos no tiem.

Viens no populārākajiem klasifikācijas veidiem ir klasifikācija saskaņā ar reliģiskajām praksēm⁷⁶ (t.i., saskaņā ar konkrētā *Cigun* veida galveno avotu). Minētais klasifikācijas veids ietver sevī:

- a) Daosu/daoisma *Cigun*
- b) Konfuciāņu *Cigun*
- c) Budistu *Cigun*
- d) Sinkrētiskais *Cigun*

Ne mazāk populāra tiek uzskatīta klasifikācija saskaņā ar prakses gala mērķi⁷⁷ (t.i., saistībā ar atbildi uz jautājumu „kam jeb kādam mērķim tiek izmantota minētā tehnika”). Šajā klasifikācijas sistēmā *Cigun* tiek dalīts uz trīs galvenajām kategorijām:

- a) Sporta (cīņas) *Cigun*
- b) Medicīniskais *Cigun*
- c) Reliģiskais *Cigun*, kurš savukārt dalās uz:
 - 1) Liturģiskais (kurš tiek praktizēts klosteros un tempļos)
 - 2) Sekulārais (kurš praktizējams individuāli vai arī grupās personīgās reliģiozitātes sasniegšanai)⁷⁸

Vēl viena klasifikācijas sistēma ir klasifikācija saskaņā ar vingrinājumu objektu (tā saucamā „horizontālā” klasifikācija⁷⁹):

- a) *Tjao Šeņ* (ķermeņa lološana) - nepastarpināti fiziskie vingrinājumi

⁷⁶Dmitrij Sergeev, recenzija na *Cigun v sovremennoj medicine*

⁷⁷Ibid

⁷⁸Ibid

⁷⁹Ibid

- b) *Tjao Si* (elpošanas lološana) – elpināšanas vingrinājumi
- c) *Tjao Siņ* (prāta lološana) – meditatīvie un kontemplācijas vingrinājumi
- d) *Tjao Ci* (*Ci* lološana) – ārējā un iekšējā *Ci* kontroles tehnikas
- e) *Tjao Šeņ* (gara lološana, atbilstoši ķermeņa lološanai, tomēr tiek izpildīta ar citu intonāciju) - personīgās iekšējās būtības pārvaldīšana ar noteiktu liturģisku un reliģisku prakšu palīdzību.

Paralēli uzskaitītajām klasifikācijām eksistē arī daudz retāk sastopamas klasifikācijas sistēmas:

- a) Saskaņā ar konkrētām skolām (*Čžuan Juaņ Cigun, Faluņgun Cigun, Tajdzi Cigun* u.c.)
- b) Saskaņā ar organisma fizioloģijas izmaiņām (maigais un sievišķais *Cigun*)
- c) Saskaņā ar iedarbību uz dažādām cilvēka sistēmām (*Debesu Cigun, Zemes un Cilvēka Cigun*⁸⁰)

Tomēr pirmās trīs klasifikācijas sistēmas ir uzskatāmas par pamatsistēmām un sava darba ietvaros vēlos aplūkot tieši šīs sistēmas.

⁸⁰Dmitrij Sergeev, recenzija na *Cigun v sovremennoj medicine*

1.4.1 Klasifikācija saskaņā ar reliģiskajām pazīmēm

1.4.1.1 Daoiskais *Cigun*

Daoistu pamatā (kā arī daoismā kopumā) gulst pārliecība, ka attīstot personīgo *šēn* (garu, iekšējo būtību) cilvēks var iziet no nepareizu metamorfožu virknes un sasniegt nemirstību un parasti cilvēkam neraksturīgas spējas. Tāpat arī daoisti tic, ka sasniegt minēto stāvokli iespējams tikai atrodoties cilvēka ķermenī. Tādā veidā par galveno Daoistu *Cigun* mērķi (daoisma praksē biežāk zināmu kā *daoīn*⁸¹) ir uzskatāms personīgā *Šēn* kontroles stāvokļa sasniegšana, kas palīdz izzināt/atpazīt *Dao*.⁸² Ar šī stāvokļa sasniegšanu nodarbojās daoistu iekšējā alķīmija (kura vēlāk pārformējās/pārveidojās par daoisko *Cigun*).⁸³ Izejot no iepriekšminētā mērķa daoiskajā *Cigun* ir trīs pamata etapi, kurus pārvarot daoists izzina *Dao* un pāriet citā eksistences formā (visbiežāk sauktu par „nemirstīgo” stāvokli).

- a) *Czin* pārveidošana *Ci* (ljaņ czin hua ci)
- b) *Ci* pārveidošana *Šēn* (ljaņ ci hua šēn)
- c) Pāreja no *Šēn* uz Tukšumu (ljaņ šēn huaņ sjuj)⁸⁴

Czin vispārpieņemtā nozīmē ir visi iespējamie organisma iekšējie sekrēti (gandrīz lielākajā daļā daoisko traktātu ar *czin* asociējas vīrišķā sēkla), reliģiskajā aspektā ar *Czin* tiek domāts kāds bioloģiskais dzīves pamats, kurš cilvēkam iegūstams ar dzimšanu no vecākiem. Cilvēks nevar palielināt *czin* rezerves savā organismā, tomēr pastiprinātas *Cigun* prakses var palielināt šīs substances kvalitāti. *Czin* dabiski/dabiskā ceļā pārvēršas *Ci*, tomēr minētais dabiskais process notiek mazliet interesanti un nesagādā pietiekamu *Ci* daudzumu nākamajiem etapiem. *Cigun* ir spējīgs veicināt minētās apmaiņas intensitāti un ienest to jaunā „darbības plāksnē”⁸⁵.

⁸¹Larisa Pomeranceva *Pozdnije daosi o prirode, obšestve i isskustve* (Moskva: MGU, 1979), 36-72

⁸²Jan Czunmin *Znamenitije stili Cigun. Tajdzi-cigun: “8 kuskov padchi”* (Moskva: Sofija, 1998), 54

⁸³Evgenij Torchinov. *Zolotoj eleksir ili poiski bessmertija v Drevnem Kitaje*

⁸⁴Jan Czunmin *Znamenitije stili Cigun. Tajdzi-cigun: “8 kuskov padchi”* (Moskva: Sofija, 1998),58

⁸⁵Ibid

Tālāk seko *czin* transformācija *Ci*. Pati par sevi *Ci* izpratne un tā funkcijas daoisma *Cigun* praktiski neatšķiras no klasiskā *Cigun* priekšstatiem, tomēr daosi lielāku nozīmi piešķir iekšējam (Pirmatnējam) *Ci*. Šis *Ci* veids ar *Cigun* zināšanu palīdzību pārveidojas no *czin*. Precīzāk būtu sacīt, ka pirmatnējas *czin* pārvēršas par Pirmatnējo *Ci*, bet tikai ar *Cigun* palīdzību iespējams realizēt minēto pāreju „ar vieglu un stabilu plūsmu”.⁸⁶

Otrajā etapā notiek *Ci* transformācija *šeņ*. Pēc savas būtības *šeņ* var raksturot kā spēku, kas gulst dzīves pamatā un kas ir esoša tikai cilvēkam. Saskaņā ar daosiešu priekšstatiem *šeņ* dalās uz *se-šeņ* jeb „miesisko ķermeni” un *fa-šeņ* jeb garīgo ķermeni (Likuma ķermeni). *Fa-šeņ* ir divas formas – *Iņ-šeņ* un *Jan-šeņ*. *Iņ-šeņ* – tā ir garīgā ķermeņa sajūšana, kuru mēs varam uztvert kā savu un daļēji kontrolēt to, piemēram, apzinātos sapņos, bet apkārtējie to nav spējīgi uztvert. *Jan-šeņ* – tā ir tāda garīgā ķermeņa forma, kuru apkārtējie var nepastarpināti uztvert, gluži tāpat kā fizisko ķermeni.⁸⁷ Citiem vārdiem sakot, *šeņ* izpratnē atspoguļojas *iņ-jan* pretnostatījuma, kuru tiku aprakstījis nodaļā par *Cigun* teoriju, vienotības princips. Atbilstoši, daoisti ar pāreju no *Ci* uz *šeņ* apzīmēja pāreju no pirmatnējā *Ci* uz *Fa-šeņ* (garīgo ķermeni). Šajā etapā *Ci* ar konkrētu *Cigun* tehniku palīdzību paceļas līdz smadzenēm, kur *daņtaņ* punktā (par kuru arīdzan tiku minējis *Cigun* teorijai veltītajā nodaļā) baro un nostiprina *šeņ*. Jo stabilāka un spēcīgāka *Ci* plūsma, jo spēcīgāks kļūst *šeņ*.⁸⁸

Pēdējas un svarīgākais etaps daosiešu *Cigun* kļūst *šeņ* pāreja Tukšumā. Konkrētie *Cigun* vingrinājumi, kas nepieciešami šai pārejai var variēt atkarībā no konkrētās daoistu *Cigun* skolas, taču būtība slēpjas tur, ka *Fa-šeņ* (garīgais ķermenis) pakāpeniski izceļas atsevišķā sastāvdaļā, kura savukārt vai nu pavisam atdalās no fiziskās vides un saplūst ar tukšumu (šajā gadījumā notiek pilnīga daoista fiziskā nāve un viņš atbrīvojas no nepieciešamības pārdzimt šajā pasaulē), vai arī pilnīgi saplūst ar fizisko vidi, apveltot to ar pārcilvēciskām spējām – fizisko nemirstību, iespēju brīvi pārvietoties laikā un telpā, materializēties vai anti-materializēties pēc savas vēlēšanās. Abi minētie varianti ir uzskatāmi par daoista galamērķi.⁸⁹ Tādā veidā daoisma *Cigun* ir daļa no daoisma reliģiskās prakses un var tikt uzskatīta kā pilnīgs *Cigun* reliģiskais veids.

⁸⁶Jan Czunmin *Znamenitije stili Cigun. Tajdzi-cigun: “8 kuskov padchi”* (Moskva: Sofija, 1998), 64

⁸⁷Lu Kuaņ Juj *Daoskaja joga, alhimija i bessmertije* (Sankt Peterburg: Oris, 1993), n.p

⁸⁸Jan Czunmin *Znamenitije stili Cigun. Tajdzi-cigun: “8 kuskov padchi”* (Moskva: Sofija, 1998), 65

⁸⁹Lu Kuaņ Juj *Daoskaja joga, alhimija i bessmertije* (Sankt Peterburg: Oris, 1993), n.p

1.4.1.2 Budisma *Cigun*

Kopumā budisma *Cigun* virziens ir ļoti līdzīgs daoiskajam *Cigun*, t.i., tas attīstījies līdzīgā veidā un apstākļos. Tāpat arī šīs sadaļas sākumā nepieciešams norādīt, ka *Cigun* daoiskie un budiskie virzieni attīstījušie vienu un to pašu skolu ietvaros, tādēļ šodien ir ļoti grūti izskaitļot budisko *Cigun* tā pirmatnējā formā („pirmatnējais” daoisma *Cigun* gan ir saglabājies pateicoties visai lielajai daoisko kopienu un klosteru izolācijai Ķīnā)⁹⁰. Tomēr starp šiem diviem *Cigun* virzieniem ir vairākas kardinālas atšķirības.

Budisti par savu pamata mērķi, kā instrumentu Apskaidrības sasniegšanai, izvirzījuši daudz ātrāku un pilnīgāku *šeņ* atklāšanu cilvēkā. Ja daoisma mācību līdzekļi un traktāti iesaka praktizēt visus etapus pakāpeniski, ilgu laiku uzkavējoties katrā no attīstības/transformācijas etapiem (galvenokārt, lai patiesi izzinātu katru personīgās metamorfozes aspektu), tad budiskie *Cigun* atzari ir strukturēti tādā veidā, lai attīstītu *šeņ* ātrākajā no visiem iespējamajiem veidiem, bieži vien kaitējot paša praktizētāja veselībai/bieži vien tādejādi nodarot kaitējumu paša praktizētāja veselībai.⁹¹ Tomēr budisti netiecas pēc pārdabisko spēju attīstīšanas sevī, panākot to ar garīgā un fiziskā *šeņ* atdalīšanu. Ar savu gala mērķi budiskais *Cigun* vainagojas ar „neitrālu, objektīvu dzīves redzējumu – Budas saskatīšanu”⁹²

Kā otra ļoti nozīmīga budisma un daoisma *Cigun* atšķirība ir metodoloģiskā dažādība. Budiskajā *Cigun* galvenā loma tiek piešķirta meditātīvo vingrinājumu kompleksiem un dažādām prāta attīstīšanas tehnikām, tai pašā laikā daoisma *Cigun* lielākā darba daļa tiek velta, pielietojot elpošanas vingrinājumu sistēmas un fiziskos vingrinājumus un tikai salīdzinoši nelielos daudzumos veltot savu uzmanību meditātīvajām praksēm.⁹³

Budiskajam *Cigun* vairāk raksturīgs piešķirt lielāku nozīmi darbam ar apziņu. Daži budisma *Cigun* meistari apgalvo, ka *se-šeņ* (fiziskais ķermenis) nav nekas cits kā

⁹⁰Jan Czunmin *Znamenitije stili Cigun. Tajdzi-cigun: “8 kuskov padchi”* (Moskva: Sofija, 1998), 66

⁹¹Ibid

⁹²Ibid, 67-68

⁹³Nin Juance “V chem razlichija mezdu daosskim i buddijskim Cigunom?”, *Cigun i žizņ* 3 (1995): 19

„smirdoša, ādas pārklāta gara tvertne” un līdz ar to par *Cigun* (tāpat kā jebkuru citu pieejamo metožu) augstāko mērķi tiek uzskatīta apziņas atbrīvošana, pāreja uz tīrā gara stāvokli. Tomēr lielākā daļa budiskā *Cigun* meistarū (piemēram, Bodhidharma) aprobežojās ar to, ka atzina gara prioritāti, tai pašā laikā sniedzot fiziskajam ķermenim visu nepieciešamo, kamēr cilvēciskais „es” viņā eksistē. Vēl jo vairāk šie meistari rekomendēja veltīt *Cigun* fiziskajām praksēm ne mazāk uzmanības, kā garīgajām praksēm.⁹⁴

⁹⁴Jan Czunmin *Znamenitije stili Cigun. Tajdzi-cigun: “8 kuskov padchi”* (Moskva: Sofija, 1998), 68

1.4.1.3 Konfuciāņu *Cigun*

Ja pirmie divi *Cigun* paveidi (daoiskais un budiskais) ir uzskatāmi par reliģiska tipa, tad Konfuciānisma *Cigun* ir uzskatāms par filozofisko *Cigun*.

Šajā virzienā galveno lomu spēlēja ne vairs reliģiskais motīvs, bet gan filozofiski-ētiskais. Par Konfuciāniskā *Cigun* prakšu pamata mērķis bija apziņas kontrolēšana, atbrīvošanās no emocijām, morāles īpašību attīstīšana, mākslinieciskās aktivitātes paaugstināšana un pilnveidošana, kas veltīta sabiedriskajam noderīgumam/sabiedriska noderīguma dēļ. Citiem vārdiem sakot, Konfuciāniskā *Cigun* mērķis bija „ideālā cilvēka” (konfuciāniskajā nozīmē) audzināšanas mēģinājums.⁹⁵

⁹⁵Tianjun Liu, ed., *Chinese Medical Qigong*(London: Singing Dragon, 2010), 70-71

1.4.1.4 Sinkrētiskais *Cigun*

Zināmā mērā lielākā daļa *Cigun* skolu ir sinkrētiska. *Cigun* pati par sevi kā sistēma veidojusies ķīniešu tautas, daoisma, budisma, konfuciānisma un zināmā mērā arī kopējo ķīniešu filozofisko ideju un priekšstatu ietekmē (kas tika minēts arī šī darba nodaļā, kas bija veltīta *Cigun* vēsturei). Neskatoties uz to lielākā daļa skolu var izdalīt rindu plūsmu, kas ir sinkrētiskas pat pēc *Cigun* apmēriem. Piemēram, šādu skolu skaitā ietilpst mūsdienu *Faluņgun* skola (paplašināti minētais virziens tiks analizēts nākamajā šī darba sadaļā, t.i., minētā virziena darbība Latvijā). Šajā nodaļā atbilstoši minētā virziena mācībai centīšos sniegt sinkrētiskā *Cigun* virziena raksturojumu kopumā.

Faluņgun sevī ietver atšķirīgus budisma un daoisma mācības principus, turklāt gandrīz vienmēr minētie principi ir tā teikt „izrauti” no kopējā konteksta un traktēti visnotaļ netipiskā veidā. Piemēram, šajā mācībā eksistē budisma ideja par reinkarnāciju, tomēr atšķirībā no paša budisma mācības, reinkarnācija *Faluņgun* skolas ietvaros tiek skatīta kā ļoti liels ieguvums, kuram nevajag pretoties un mēģināt no tā izvairīties. Tāpat arī Lu Hunčži (minētās mācības dibinātājs un vadītājs) *Faluņgun* pozīcijā kā „*Cigun* saskaņā ar Budas sistēmu”⁹⁶, tai pašā laikā sludinot, ka minētai mācībai nav nekādas saistības ar budismu. No daoiskā *Cigun* virziena *Faluņgun* pārņēmis „nemirstības” sasniegšanas sistēmu, tomēr šajā mācībā „nemirstība” kļūst iespējama tikai un vienīgi pateicoties kulta līdera gribai (tai pašā laikā pati *Cigun* prakse ir īpaši vēlama, taču ne obligāta). Tāpat arī šis *Cigun* virziens savas mācības ietvaros izmanto medicīniskā un kaujas *Cigun* paņēmienus un prakses, piešķirot tiem pilnīgi citu to izmantošanas teorētisko pamatojumu.⁹⁷

Minētā virziena būtību ļoti veiksmīgi atspoguļojis pats Lu Hunčži pavēstot, ka principi, kurus izklāstījuši Šakjamuni un Lao-dzi (budisma un daoisma dibinātāji) bija paredzēti primitīvi domājošiem cilvēkiem un tādēļ tikuši ierobežoti ar mūsu galaktikas principiem. Savukārt, Lu Hunčži mācība aptver Visuma evolūcijas principus.⁹⁸

Tādejādi sinkrētiskais *Cigun* visbiežāk atspoguļo dažādu reliģisko virzienu elementu izmantošanu, kas būtiski atšķiras no to avotu oriģinālā traktējuma. Šie elementi tiek

⁹⁶*Aleksandr Zekjnickij* Putj Vostoka. Tradicii i sovremennostj (Sankt Peterburg: Sankt-Peterburgskoje filosofskoje obšestvo, 2003), 52-54

⁹⁷Ibid

⁹⁸Lu Hunčzi. Čzuaņ Faluņ (Viktoritta, 1997), 5

apvienoti vienotā sistēmā, kas sasaistīta ar kāda guru autoritāti un personīgo filozofiju. Visbiežāk šādas sistēmas atsakās arī no klasisko *Cigun* virzienu galamērķa, vai arī izmaina jau esošos, piešķirot tiem pilnīgi citu teorētisko pamatojumu. Citiem vārdiem sakot, sinkrētiskie *Cigun* virzieni visbiežāk pārņem/patapina personīgo prakšu ārējo noformējumu no klasiskajiem veidiem, tomēr pilnīgi citādi jeb atšķirīgi interpretē šo mācību teoriju.

Šīs nodaļas ietvaros vēlos padziļināti aplūkot vēl vienu klasifikācijas veidu – *Cigun* sadalījumu medicīniskajā, sporta un reliģiskajā *Cigun*.

1.4.2 Klasifikācija saskaņā ar prakses gala mērķi

1.4.2.1 Sporta (kaujas) *Cigun*

Pats par sevi *Cigun* ir praktiski ikvienas austrumu sistēmas divcīņas sastāvdaļa. Māka pārvaldīt personīgo *Ci*, gluži tāpat kā kopīgais ķermeņa treniņš, kas balstīts *Cigun*, bieži tiek pielietots kā sagatavošanās vingrinājumi tādos cīņas veidos kā *Ušu*, *Tajdzi Cuaņ*, *Baguačžan* un daudzos citos.⁹⁹ Tomēr pastāv arī pilnīgi *Cigun* kā kaujas mākslas virzieni. Viens no nozīmīgākajiem šāda veida virzieniem ir Dzelzs Krekla komplekss, ko, piemēram, aktīvi praktizē *Ušu* adepti.

Minētā *Cigun* veida pamatā ir pārliecība, ka pie īpašas *Ci* līmeņa paaugstināšanas organismā muskuļu korsete kļūst praktiski neievainojama un attiecīgi nevar tikt ārējās ietekmes bojāta. Šajā sistēmā *Ci* tiek izmantots, lai izveidotu savdabīgu organisma enerģētisko aizsardzību. „*Ci* aizsargā orgānus, orgāni rada *Ci*.”¹⁰⁰

Paralēli aizsardzības funkcijai, kaujas *Cigun* adepti mācās radīt *Ci* pašu rokās un periodiski izmest uzkrāto kā mērķtiecīgu plūsmu, tajā pašā laikā/vienlaicīgi realizējot spēcīgu mijiedarbību ar pretinieku bez fiziskā kontakta klātbūtnes.¹⁰¹

Papildus iepriekšminētai funkcijai, kas būtiski atšķiras no vispārpieņemtajām cilvēciskajām iespējām, kaujas *Cigun* tāpat arī dod iespēju attīstīt konkrētas cilvēciskās spējas: tādas kā spēku, veiklību un izturību. Apkopojot, iespējams teikt, ka kaujas *Cigun* galvenais mērķis ir ļoti plaša organisma fizisko spēju attīstīšana, kas nepieciešama kaujas mākslās (un sportā kopumā).¹⁰²

Uzskaitīto māku apgūšana kļūst iespējama tikai ievērojot konkrētus noteikumus/konkrētu noteikumu virkni:

⁹⁹*Lu Shengli* The Combat Techniques of Tai Ji, Xing Yi, and Ba Gua : Principles and Practices of Internal Martial Arts (*Berkley: Blue Snake Books, 2006*), 106-108

¹⁰⁰Mantek Čia *Cigun*. *Železnaja rubaška*, perevod. V. Ižakevič (Kiev: Sofija, 1995),31

¹⁰¹Ibid

¹⁰²Ibid, 34

- 1) Elpošanas kontrole/pārvaldīšana. Elpošanas kontroles sistēma uz kuru balstās kaujas *Cigun* cēlusies no daoistu novērojumiem kā auglis elpo, atrodoties mātes dzemdē. Saskaņā ar to, ka augļa elpošanas sistēma vēl nav noformējusies, un parasti elpošana viņam ir nepietiekama, auglis, saskaņā ar daoistu viedokli, sadala pa nabassaiti pienākošo fizioloģisko šķidrums un *Ci* ar muskuļu pulsāciju palīdzību. Viens no kaujas *Cigun* uzdevumiem ir izstrādāt adeptā spēju pārvaldīt savas muskuļu pulsācijas līdzīgi kā to dara embrijs. Citiem vārdiem sakot, šajā *Cigun* veidā plaušu elpošanai ir jātiek aizstātai ar „muskuļu elpošanu”. Ar šādu pieeju tiek realizēta vienmērīga *Ci* sadale organismā un tiek radīts „*Ci* spiediens uz ķermeņa virspusi”¹⁰³, kas arī nodrošina zināma mēra organisma neievainojamību no ārējās fiziskās ietekmes.¹⁰⁴
- 2) Iekšējā kontrole. Ietver sevī hormonālās un ekskrecijas sistēmas, kā arī iekšējo orgānu kontroli. Šīs sistēmas daļas pamatā gulst noteiktas seksuālās prakses, kas ļauj palielināt seksuālās enerģijas izstrādāšanu organismā, tāpat arī iespēju iemācīties to pareizi kontrolēt, pārvaldot seksuālās enerģijas plūsmu un pārvēršot/transformējot to *Ci*. *Ci*, kas iegūts šādā veidā, uzkrājas *djaņtaņ* centros un var tikt izsviests caur *Laogun* punktiem, kas atrodas plaukstās. Tādā veidā tiek realizēta bezkontakta mijiedarbība ar pretinieku, kad sitiens tiek veikts nevis ar dūri, bet ar nepastarpinātu *Ci* plūsmu¹⁰⁵.
- 3) Saistaudu un kaulu stiprināšana. Kaujas *Cigun* atbalstītāji uzskata, ka *Ci* var tikt „ieausts” saistaudos kā papildus slānis. Attiecīgi muskuļu struktūra tiek stiprināta un kļūst spējīga uz lielāku atdevi. Līdzīga sistēma attiecas arī uz kauliem. *Ci*, kas virzīts uz kauliem stiprina tos. Padziļinātas prakses rezultātā, ar laiku fiziskie kauli un muskulatūra var tikt īslaicīgi aizvietota ar šāda paša tipa struktūru, kas sastāv no *Ci*. Šādas pieejas rezultātā, adepts var negaidot padarīt savu ķermeni salīdzinoši vieglāku un gaisīgāku.¹⁰⁶
- 4) Enerģijas izklišanas un izplūšanas novēršana. Visas iepriekš uzskaitītas tehnikas sevī ietvēra personīgā *Ci* kontroli. Taču tieši šī tehnika ir viena no

¹⁰³Mantek Čia *Cigun*. *Železnaja rubaška*, perevod. V. Ižakevič (Kiev: Sofija, 1995),36

¹⁰⁴Ibid, 34-38

¹⁰⁵Ibid, 37-38

¹⁰⁶Ibid, 38-45

nozīmīgākajām kaujas *Cigun* praksēs, t.i., tā palīdz uzkrāt pietiekamu *Ci* daudzumu, kuru iespējams pēcāk izmantot. Vidusmēra cilvēks/parasts cilvēks iztērē zināmu *Ci* daudzumu savas dzīves uzturēšanai, taču daudz lielāku *Ci* daudzumu viņš iznīco kā pārpalikumu vai vienkārši pazudē to caur „atvērtajiem” sava ķermeņa punktiem. Izejot no kaujas *Cigun* kritērijiem, vīrietis zaudē pietiekami lielu daudzumu *Ci* pie sēklas izdalīšanās, un ne mazāks *Ci* daudzums tiek zaudēts lai līdzsvarotu kaitīgumu, kas rodas nepareizas ēšanas vai ļaunprātīgas narkotisko vielu lietošanas rezultātā. Atbilstoši kaujas *Cigun* iesaka atturēties gan no sēklas noplūdes (cik nu tas ir iespējams), gan no narkotisko vielu lietošanas. Tāpat arī kaujas *Cigun* piedāvā statisko vingrinājumu kompleksu/sistēmu, kas palīdz „aizvērt” galvenos *Ci* noplūdes kanālus (piemēram, muti, anālo atveri, acis u.c.). Ar vārdu „aizvērt” netiek domāta fiziskā atveru aizvēršana, bet gan enerģijas noplūdes ierobežošana.¹⁰⁷

Iekšējās filozofiskās vai reliģiskās jēgas kaujas *Cigun* visbiežāk vispār nav (izņēmums ir daži daoistu un budistu klosteri, kuros tiek praktizēts *Tajdzi Cjuan*, kas tiek izmantotas kā reliģisko prakšu sastāvdaļa).¹⁰⁸

¹⁰⁷Mantek Čia *Cigun*. *Železnaja rubaška*, perevod. V. Ižakevič (Kiev: Sofija, 1995),45-47

¹⁰⁸Ibid 32-34

1.4.2.2 Medicīniskais *Cigun*

Šis *Cigun* veids ir daudz izplatītāks gan Ķīnā, gan visā pasaulē kopumā. Centrālos šī *Cigun* veida priekšstatus es jau tiku izklāstījis šī darba nodaļā, kurā tika runāts par *Cigun* vēsturi un teoriju, tādēļ šeit aprobežošos aplūkojot tikai dažus no kopīgajiem šī virziena faktiem/aspektiem.

Medicīnisko *Cigun* iespējams nosacīti iedalīt trīs kategorijās¹⁰⁹:

- 1) *Valeogēnais* (t.i., kas paredzēta cilvēciskā organisma pamata iezīmju uzlabošanai, tai skaitā izturību pret patogēnajiem faktoriem, reģeneratīvo procesu paātrināšanai, muskulatūras un nervu sistēmas stabilitātes).
- 2) *Preventīvais* (t.i., paredzēta slimību profilaksei un slimību veicinošo faktoru novēršana. Šajā kategorijā iespējams ierindot *Cigun*, kas veido veselīgu dzīvesveidu).
- 3) *Terapeitiskais* (t.i., tāds, kas paredzēts jau esošu slimību ārstēšanai, kā arī jau pārciesto slimību seku pārvarēšanai (piemēram, funkcionālos traucējumus u.tml.).

Teorija, uz kuru balstīti visi uzskaitītie virzieni, ir viena un tā pati un tikusi izmatota jau agrāk. Atšķirības slēpjas minēto virzienu detaļās un mērķos. Valeogēns virziens par savu augstāko uzdevumu uzskata iespēju izstrādāt to kā uzlabot cilvēka orgānu funkcionalitāti, pastiprināt un spēt kontrolēt *Ci* iekšējo plūsmu un aktivizēt cilvēka smadzeņu slēpto (atmiņas uzlabošana, izjūtu maņu izkopšana, intelektuālo spēju palielināšana u.tml.). Šo mērķu sasniegšanai galvenokārt tiek izmantoti elpošanas kompleksi kopā ar akupunktūru, meditācijām un dinamiskajiem vingrinājumiem.¹¹⁰

Preventīvais virziens nodarbojas ar *Ci* uzkrāšanas un cirkulācijas procesu cilvēka organismā normalizēšanu/harmonizēšanu/līdzsvarošanu, dabiskā *iņ* un *jan* (kas izpaužas dažādos orgānos un orgānu sistēmās) balansa saglabāšanu un uzturēšanu. Šo mērķu sasniegšanai tiek izpildīti statiskā *Cigun* vingrinājumi un veselīga dzīvesveida uzturēšana kopumā.¹¹¹

¹⁰⁹Dmitrij Sergeev, recenzija na *Cigun v sovremennoj medicine*

¹¹⁰ Hu Hsing Lin, Pejij Lo, Sergej Komisarov *Sekreti kitajskoj medicini: 300 voprosov o cigune* (Sankt Peterburg: Nauka, 1994), 160

¹¹¹Ibid, 83-112

Terapeitiskais virziens tendēts uz slimību iemeslu - *Ci* kanālu bloķēšanu, organisma harmonijas izjaukšanu, *iņ* vai *jan* enerģijas pārpilnības - labošanu. Šis virziens ir daudz pieprasītāks un tādēļ balstās visās iespējamās *Cigun* metodēs.¹¹²

Tādejādi ar medicīnisko *Cigun* tiek domāts viss tas dažādo skolu un sistēmu spektrs, kas veicina atveseļošanos un organisma uzturēšanu veselā stāvoklī.¹¹³

¹¹²Hu Hsing Lin, Pejij Lo, Sergej Komisarov *Sekreti kitajskoj medicini: 300 voprosov o cigune* (Sankt Peterburg: Nauka, 1994), 112-292

¹¹³Ibid, 6

1.4.2.3 Reliģiskais *Cigun*

Reliģiskais *Cigun* ir vai nu budiskais vai daoiskais *Cigun*, vai arī to kombinācija. Attiecīgi šo *Cigun* veidu centrālos postulātus tiku jau izklāstījis iepriekš, tādēļ šajā darba apakšnodaļā vēlos aplūkot tikai dažus šī virziena papildus aspektus.

Reliģiskais *Cigun* ir visai maz/ vismazāk izplatīts un vēl jo mazāk pētīts. Galvenais iemesls iepriekšminētajam apgalvojumam ir tas, ka reliģiskais *Cigun* bieži tiek aplūkots tikai kā atbilstošās reliģijas (budisma un daoisma) prakse un tādēļ, piesaista galvenokārt tikai minētās reliģijas sekotājus.¹¹⁴

Kā otrs reliģiskā *Cigun*niecīgās popularitātes iemesls ir tas, ka tas attīstījies attiecīgo reliģiju iekšienē lielas informācijas izolācijas iespaidā. Citiem vārdiem sakot, šī *Cigun* metodes reti kļuvušas sabiedrībai pieejamas, paliekot vien daoistu un budistu prerogatīva.¹¹⁵ Atšķirībā no medicīniskā vai kaujas *Cigun* daudzveidības, reliģiskais *Cigun* uzvaru liek nevis uz fizisko, bet gan garīgo un intelektuālo attīstību tajos, kas to praktizē. No tā izriet secinājums, ka fiziskajām praksēm tiek atvēlēts daudz mazāk laika un uzmanības, nekā garīgajām praksēm. Reliģiskā *Cigun* klasiskais piemērs atspoguļojas vairāku stundu nekustīgā meditācijā, kas apvienota ar elpošanas vingrinājumiem. Šīs meditācijas procesā māceklis pāriet izmainītā apziņas stāvoklī un caur fiziskajiem vingrinājumiem (*Ci* ieelpošanu un izelpošanu, *Ci* cirkulāciju organismā) realizē nepastarpinātu darbu ar *Fa-Šeņ* (garīgo ķermeni).¹¹⁶ Jāatzīmē, ka reliģiskais *Cigun* var eksistēt tikai budisma vai daoisma ietvaros. Attiecīgi, jebkuri citi *Cigun* reliģiskie pamatojumi būs uzskatāmi tikai par *Cigun* sākotnējās reliģiskās jēgas izmaiņām.¹¹⁷ Citiem vārdiem sakot, ja kāda kustība pozicionē sevi kā reliģiskā *Cigun* sekotājus un tajā pašā laikā kā teorētisko mācības pamatu izmanto kaut ko atšķirīgu no budisma vai daoisma *Cigun* pamata teorijas (t.i., sākot ar mērķiem teorētiskā pamatojuma izklāsta „*Cigun* Teorija”, „*Daoisma Cigun*” un „*Budisma Cigun*” nodaļās), tad minētais *Cigun* veids vai nu nevar tikt uzskatīts par reliģisko, vai arī uzskatāms par

¹¹⁴Ma Czižeņ i Maj Mogačihin *Cigun: istorija, teorija, praktika* (Moskva: Sofija, n.g.), 8

¹¹⁵Ibid

¹¹⁶Lu Kuaņ Juj *Daoskaja joga, alhimija i bessmertije* (Sankt Peterburg: Oris, 1993), n.p

¹¹⁷Evgenij Torchinov. *Zolotoj eleksir ili poiski bessmertija v Drevnem Kitaje*

Cigun, kurā izmainīta tā pirmatnējā reliģiskā jēga. Latvijā esošo *Cigun* paveidu aplūkošanā, minētais apstāklis tiks uzskatīts par vienu no kritērijiem, ar kuru palīdzību es būšu spējīgs apstiprināt vai noraidīt šī darba sākumā uzstādīto tēzi.

2. *Cigun* Latvijā

Šajā darba nodaļā vēlos aplūkot Latvijā pastāvošās *Cigun* skolas un virzienus, izanalizēt to programmu, aplūkot minēto skolu teorijas un prakšu atslēgas punktus un atbildēt uz jautājumu par to piederību reliģiskā *Cigun* atzaram. Pārfrāzējot, šajā darba nodaļā centīšos atrast Latvijā pastāvošo *Cigun* virzienu teorijās esošo reliģisko jēgu un tajā gadījumā, ja šī reliģiskā nozīme tiks konstatēta, salīdzināt to ar sākotnējo jeb pirmatnējo reliģiskā *Cigun* jēgu, tādējādi apstiprinot vai noraidot darba sākumā uzstādīto tēzi.

Manas veiktās izpētes rezultātā Latvijas teritorijā [2012.gadā] tiku konstatējis virkni organizāciju, kuras pozicionē sevi kā *Cigun* virzienu vai arī tādas, kas aktīvi izmanto *Cigun* savā darbībā. Šādas organizācijas ir:

- a) *Faluṅ Dafa* pārstāvniecībā Latvijā (zināma arī kā *Faluṅgun*)
- b) Baltijas *Cigun* Asociācija (pēc savas būtības „*Čžuṅ Juaṅ Cigun*”)
- c) Saulainais Ceļš (Igora Kudrjaceva skola)
- d) Latvijas *Cigun* Federācija
- e) Skolu grupa/virkne, kas ietilpst „Latvijas *Ušu* Federācijā”.

Paralēli jau uzskaitītajām *Cigun* skolām, Latvijā eksistē diezgan liels skaits (precīzu statistisko datu, diemžēl Latvijā nav) cilvēku, kas praktizē vienu vai citu *Cigun* paveidu individuāli, tomēr pilnīgākas izpratnes labad, šīs personas netiks ieskaitītas šajā darbā kā *Cigun* pārstāves Latvijā.

Tālāk šajā nodaļā vēlos aplūkot uzskaitītos *Cigun* virzienus Latvijā detalizētāk.

2.1 *Faluṅgun (Faluṅ Dafa)*

2.1.1 Pamatinformācija

Faluṅgun pozicionē sevi kā „ķīniešu *Cigun* paveidu”¹¹⁸, un tādēļ ietilpst mana pētījuma ietvaros aplūkojamo organizāciju skaitā. Šis *Cigun* paveids sastāv no pieciem vingrinājumiem (klasiskais *Cigun* komplekss var sastāvēt līdz pat vairākiem tūkstošiem vingrinājumu¹¹⁹), kurus minētās sistēmas autors pasludinājis par „dižāko” *Cigun*, kas attīstījies nesaistīti ar dažādajām tradīcijām.¹²⁰

Paralēli vingrinājumiem *Faluṅgun* tradīcija sevī ietver arī ētisko sistēmu, kuru *Faluṅgun* adepti sauc par „mācību par Cilvēku, Dzīvi un Visumu, kas izklāstīta meistara Li Hunčžu darbā „*Čžuāṅ Faluṅ*”¹²¹ (šī darba specifiku es aplūkošu nākamajā sava darba nodaļā).

Minētā virziena mācekļi par sevi sniedz šādu informāciju:

No 1992 līdz 1999.gadam *Faluṅ Dafa (Faluṅgun)* kļuva par vispopulārāko *Cigun* veidu Ķīnā. Tikai trīs četru gadu laikā sekotāju skaits valstī sasniedza vairāk nekā 70 tūkstošus cilvēku. Lielajās pilsētās šajos gados ielās veikt rīta vingrošanu nāca aptuveni 5 tūkstoši cilvēku.¹²²

Interesants šķiet fakts, ka oficiāli šādi dati nekur nav apstiprināti un šķiet vairāk nekā pārspīlēti. Kā galvenās *Faluṅgun* iezīmes, tās praktizētāji min sekojošos piecus punktus:

- *Faluṅ Dafa* ir adaptēts mūsdienu dzīvei
- Nav vecuma, laika vai vietas ierobežojuma tā praktizēšanai
- Nodarbības ir bezmaksas
- Nav sarakstu, iemaksu vai ziedojumu
- *Faluṅ Dafa* nav saistīts ar politiku, komerciju vai reliģiju.¹²³

¹¹⁸<http://falundafa.udm.ru>

¹¹⁹Ma Czižeņ i Maj Mogačihin *Cigun: istorija, teorija, praktika* (Moskva: Sofija, n.g.), 62-126

¹²⁰<http://falundafa.udm.ru>

¹²¹Ibid

¹²²Ibid

¹²³Ibid

Citiem vārdiem sakot, ja ticēt visam iepriekš uzskaitītajam, tad *Faluṅ Dafa* ir unikāla nereliģiskā *Cigun* metode, kura izplatās pasaulē tikai pateicoties brīvprātīgo darbībai nekomerciālos noteikumos un ir apveltīta ar patiesi universālām (piemērotu visiem neskatoties uz personīgajām īpašībām un ārējiem apstākļiem) īpašībām, par ko liecina tā lielā popularitāte. Tajā pašā laikā ir arī citādāki viedokļi.

Krievijas Informatīvi-konsultatīvais Sv. Lionas Ireneja Centrs (kas uzskatāms par galveno antisektu organizāciju Krievijā) uzskata, ka *Faluṅgun* organizācija ir (vai norāda uz tendenci kļūt) totalitāra sekta.¹²⁴ Līdzīgās domās ir arī vairums pētnieku (piemēram, orientālogs A.D. Zeļņickis¹²⁵, vēsturnieks un austrumu pētnieks A.A.Robogošvilli¹²⁶ u.c.), kas uzskata *Faluṅgun* par jaunu sinkrētisku reliģisko straumi. Šādu pašu viedokli atbalsta arī oficiālā Ķīnas valdība, kas pasludinājusi *Faluṅgun* par „hermētisko virzienu” un aizliegusi minētās kustības darbību valsts robežās¹²⁷, kas, ņemot vērā Ķīnas totalitāro raksturu, nav uzskatāms par spēcīgu argumentu.

Tā vai citādi, bet mana darba ietvaros neietilps *Faluṅ Dafa* destrukтивitātes izvērtēšana. Darba mērķis ir tikai aplūkot *Faluṅgun* kā *Cigun* paveidu un tādēļ uzskatu par nepieciešamu aplūkot šīs organizācijas/kustības vēsturi un teorētisko pamatojumu.

¹²⁴Petr Ivanov *Novaja kitajskaja sekta “Faluṅgun”*

¹²⁵Aleksandr Zekjnickij *Putj Vostoka. Tradicii i sovremennostj* (Sankt Peterburg: Sankt-Peterburgskoje filosofskoje obšestvo, 2003), 52—54

¹²⁶ Aleksandr Rabogošvilli, “*Novije religioznije dvizenija v KNR: prošloje, nastojašee i buduše,*” *Religiovedenije* 1 (2008): n.p

¹²⁷ *Ob istinnoj suti eretičeskogo dvizenija Faluṅgun*

2.1.2 *Faluṅgun* rašanās un attīstības vēsture

Oficiālā *Faluṅgun* vēsture sākas ar 1992.gadā, kad Lu Hunčži novadīja pirmos kursus saistībā ar viņa izstrādātās *Faluṅgun* sistēmas apmācību. Interesanti, ka pats Lu Hunčži centās pārliecināt savus partnerus un mācekļus, ka visas savas dzīves laikā slepeni ir mācījies pie daoistu un budistu meistariem, tomēr oficiālā versija vēstī, ka

Lu Hunčži *Cigun* sācis praktizēt tikai 1988.gadā, nedaudz apguvis divus šīs vingrinājumu sistēmas stilus (*czjugunbaguagun* un *čaṅmigun*), kā arī apvienojis tos ar taizemiešu nacionālās dejas elementiem, ar kuriem iepazinies ceļojuma uz Taizemi laikā.¹²⁸

Attiecīgi, pierādījumi Lu Hunčži teikto vārdu patiesumam tā arī netika gūti. Jau 1992.gadā jaunizveidotā mācība ieguva neparasti plašu un auglīgu darbību. Saskaņā ar pašas organizācijas sniegtajiem datiem 1992.gada beigās dažādus *Faluṅgun* kursus tika apguvuši aptuveni desmit tūkstoši cilvēku.¹²⁹ Tālākajā laikā kustība mērķtiecīgi guva popularitāti un 1993.gadā iestājās *Cigun* Ķīnas zinātniskās pētniecības organizācijā. 1995.gadā *Faluṅ Dafa* izplatījās jau aiz Ķīnas robežām, izveidojot savu pārstāvniecību Francijā. 1996.gadā avīze „*Guangming Daily*”, viena no oficiālajām Ķīnas komunistiskās valdības avīzēm, publicēja rakstu ciklu ar nosaukumu „*Pret pseidozinātni vajadzētu izskanēt skaļam un ilgam trauksmes signālam*”, kurā tika apgalvots, ka *Faluṅ Dafa* propagandē mānītību un uzskatāma par „pseidozinātni”. Mēnesi pēc šī rakstu cikla Ķīnas valdība aizliedza jebkādas publicistikas darbus, kas būtu paredzēti *Faluṅgun* propagandēšanai/kas propagandētu *Faluṅgun*. Par šī aizlieguma oficiālo iemeslu tika norādīta cīņa ar mānītību. No šī brīža Lu Hunčži sāka pārcelt savu darbību aiz Ķīnas robežām, galvenokārt, uz ASV. No 1997.gada aizsākas *Faluṅgun* sekotāju vajāšanas Ķīnas teritorijā un 1999.gadā kustība tika pilnīgi aizliegta un pasludināta ārpus likuma kā „launais kulta” (t.i., kā totalitāra destruktīva sekta).¹³⁰ Oficiālā aizlieguma pasludināšanas brīdī *Faluṅgun* jau bija 39 nodaļas dažādās Ķīnas

¹²⁸Petr Ivanov *Novaja kitajskaja sekta “Faluṅgun”*

¹²⁹<http://www.falundafa.ru>

¹³⁰<http://www.falundafa.ru>

pilsētās, 1900 mācību centru un 28000 „primāro organizāciju”.¹³¹ Kopējais sekotāju skaits 1999.gadā dažādos informācijas avotos tiek sniegts visai atšķirīgs, piemēram, pats Lu Hunčži runājis par 100 miljoniem sekotāju, bet Ķīnas valdība tikai par nepilniem trijiem.¹³² Par oficiālo vajāšanu iemeslu tiek uzskatīts *Faluņgun* „likuma pārkāpums”, „masu pasākumu organizēšana ar mērķi graut sabiedrības kārtību”, „slepavības, izvarošanas un krāpnieciskā darbība” u.c.¹³³ Tomēr pamatoti pierādījumi šo darbību veikšanai no *Faluņgun* praktizētāju puses netika pierādīti, tādēļ pašu *Faluņgun* sekotāju piedāvātā versija šķiet esam visai ticama. *Faluņgun* sekotāji uzskata, ka par vajāšanu iemeslu kļuva tas, „ka Faluņ Dafa mācekļu skaits pārsniedza Ķīnas komunistiskās partijas ĶTR dalībnieku skaitu”.¹³⁴ Citiem vārdiem sakot, Ķīnas valdošā komunistiskā partija *Faluņgun* saskatīja bīstamu konkurentu un pacentās to likvidēt. Neskatoties uz to vajāšanas, kas bija vērstas pret *Faluņ Dafa* sekotājiem, ieguva šausminošus apmērus. Kopējais represēto personu skaits ir grūti nosakāms, tomēr laika periodā no 1999. līdz 2010.gadam saskaitīti 3397 nogalināto *Faluņgun* sekotāju.¹³⁵ Kopējais cietušo skaits represiju laikā lielākā vai mazākā mērā pārsniedz miljons cilvēku.¹³⁶ Par represiju mērogu netieši liecina arī tas, ka 1999.gadā ASV senāts un pārstāvju palāta pieņēma rezolūciju, kas aicināja Ķīnas Tautas Republiku vadību ievērot cilvēktiesības un neizdarīt spiedienu uz *Faluņgun* un pārtraukt vajāšanas pret *Faluņgun*. Vienlaicīgi ar *Faluņgun* sekotājiem ASV, Austrālijā, Honkongā, Taivānā u.c. izvērtās spēcīga protesta kampaņa, masu informācijas resursos un internetā izplatījās liels skaits ziņu par „nelikumīgajām vajāšanām”.¹³⁷ Protesta akcijām beigu beigās pievienojās arī ANO¹³⁸, kā arī „Starptautiskās Amnestijas” organizācija¹³⁹. Neskatoties uz lielo protesta akciju skaitu un citām darbībām, kas vērstas, lai aizstāvētu *Faluņgun* praktizētājus, represijas nav pārtrauktas vēl šodien un tādēļ no 1999.gada *Faluņ Dafa* galvenā darbība norit aiz/ārpus Ķīnas robežām.

¹³¹Xinhua News Agency, 1999, July 22.

¹³²Petr Ivanov *Novaja kitajskaja sekta “Faluņgun”*

¹³³Ibid

¹³⁴<http://falundafa.udm.ru>

¹³⁵<http://www.epochtimes.ru>

¹³⁶<http://www.falundafa.ru>

¹³⁷Petr Ivanov *Novaja kitajskaja sekta “Faluņgun”*

¹³⁸<http://www2.ohchr.org>

¹³⁹<http://falundafa.udm.ru>

Tālākā *Faluṅgun* vēsture būtībā pilnībā atspoguļo cīņu ar Ķīnas vadību. Sākot ar 2001.gadu visā pasaulē tiek organizēti „Vispasaules SOS marši”, lai pievērstu plašu sabiedrības uzmanību uz represijām, kas vērstas pret *Faluṅgun* praktizētājiem. Paralēli maršiem tiek organizētas masu protesta akcijas un tiek piesaistītas gan politiskās, gan sociālās organizācijas no visas pasaules.¹⁴⁰ Bez šīm miermīlīgajām akcijām fiksēti arī daži *Faluṅ Dafa* sekotāju pašnāvības gadījumi sadedzinoties, kā protesta zīme represijām. *Faluṅgun* oficiāli noraida šāda veida informāciju, tai pašā laikā citi oficiālie avoti apstiprina 5 līdz 7 *Faluṅ Dafa* sekotāju pašsadedzināšanās gadījumus.¹⁴¹

Interesants šķiet arī fakts, ka *Faluṅgun* cīņa pret Ķīnu bieži tiek izmantota pašas organizācijas propagandēšanai/popularizēšanai, kas sev veiksmīgi rada „cietušā par taisnību” un „ļauņo garu” vajātā imidžu. [Tādēļ sākot ar] 2001.gadā Lu Hunčži veicis izmaiņas savā izstrādātajā mācībā. Tika izstrādāta jauna „taisnīgas domāšanas pret ļauno” prakse, saskaņā ar kuru četrrēiz diennaktī (septiņas reizes svētdienās) visiem *Faluṅgun* adeptiem pasaulē jātiek vienotiem vienā meditācijā, kuras procesā viņi visi vēl komunistiskās Ķīnas iznīcību, gluži kā ikviena *Faluṅgun* pretinieka likvidēšanu.¹⁴² Pievienoties minētajā meditācijā ir aicināti visi ieinteresētie. Tajā pašā laikā minētā meditācija tiek pasniegta kā nereliģiska, vēsta tikai un vienīgi *Faluṅ Dafa* ciešanās esošo sekotāju/praktizētāju palīdzībai. Attiecīgi, līdzdalība šajā meditācijā neprasa obligātu līdzdalību pašā organizācijā. Tomēr praksē atspoguļojas tas, ka lai piedalītos meditācijā pret ļauno, nepieciešamas vismaz pamatzināšanas *Faluṅ Dafa* mācībā, kuras iespējams iegūt tikai kļūstot par *Faluṅgun* mācekli.¹⁴³

Faluṅgun Latvijā radās 2000.gada 12.februārī, kad Rīgā tika organizēta pirmā konference, kurā tika izklāstīta *Faluṅ Dafa* teorija un mācības programma.¹⁴⁴ Tajā pašā gadā *Faluṅgun* tika oficiāli reģistrēts ar nosaukumu Baltijas *Faluṅgun* un *Faluṅ Dafa* asociācija, ar mērķi „izplatīt sabiedrībā *Faluṅ Dafa* garīgās un fiziskās pilnveidošanās skolas, arī sauktas par *Faluṅgun*, principus – Īstenību, Labestību un Pacietību, lai

¹⁴⁰<http://www.falundafa.ru>

¹⁴¹ *Ekspertnoje zaključēnija kandidata juridičeskikh nauk I.V. Ponkina ot 17 avgusta 2003 g. O veroučēniji i praktike dejatel'nosti religioznogo objedinenija "Faluṅgun" (posledovatelei Lu Hunčži)*

¹⁴²<http://www.falundafa.ru>

¹⁴³Petr Ivanov *Novaja kitajskaja sekta "Faluṅgun"*

¹⁴⁴<http://www.falundafa.ru>

paaugstinātu cilvēku garīgo līmeni un fizisko veselību”¹⁴⁵, tomēr reliģiskas organizācijas statusa *Faluņ Dafa* nav. No šī brīža kopiena aktīvi darbojas, par ko liecina daudzās publikācijas Latvijas masu mēdijos (SMI), gluži tāpat kā paša *Faluņ Dafa* informācijas avotos, kas veltīti *Faluņgun* darbībai Latvijā^{146,147,148}. Pat *Faluņ Dafa* oficiālajā mājas lapā „Tīrā Harmonija” („Clear Harmony”) ir lapa latviešu valodā, kas arīdzan veltīta *Faluņgun* Latvijas pārstāvniecībai, un kas piedāvā šīs organizācijas pamata apmācības materiālus latviešu valodā.¹⁴⁹

¹⁴⁵<http://company.lursoft.lv>

¹⁴⁶<http://www.faluninfo.ru>

¹⁴⁷<http://www.ventspils.lv>

¹⁴⁸<http://www.faluninfo.ru>

¹⁴⁹ <http://lv.clearharmony.net/>

2.1.3 *Faluṅgun* teorija

Minētā virziena teoriju šajā darbā analizēšu balstoties ne tikai paša Lu Hunčži darbos, bet arī Sv.Lionas Ireneja centra teologu izstrādātajos pētījumos.¹⁵⁰

Faluṅ Dafa kustības teorija tiek strukturēta pēc Lu Hunčži darba „*Čžuan Faluṅ*”¹⁵¹, kā arī uz daudzajiem šī paša autora mācības komentāriem un papildinājumiem. Lu Hunčži uzskatāms par vienīgo un unikālo jebkuras *Faluṅ Dafa* mācības teorijas daļas avotu. Tā pats par sevi saka Lu Hunčži:

Citi nav spējīgi sludināt Dižo Likumu, viņi nevar zināt patieso Likuma jēgas būtību, kuru es domāju un kuru es sludinu no savas hierarhijas pakāpiena”¹⁵², „augstākajos hierarhijas līmeņos ir dzirdams tikai mans un neviens cits gongs”¹⁵³, „aiz tevis stāv mans Likuma Ķermenis, līdz ar to tev nedraud nekādas briesmas/līdz ar to nekādas briesmas tevi nevar apdraudēt”¹⁵⁴ u.tml.

Citiem vārdiem sakot, Lu Hunčži pozicionē sevi kā augstāku būtni, bez kuras nav iespējama Patiesības sasniegšana (kas ir nelielā nesaskaņā ar *Faluṅgun* apgalvojumu, par iekšējās hierarhijas neesamību organizācijas iekšienē).

Lu Hunčži apgalvo, ka *Faluṅgun* sistēma balstās uz „Budās likumu” un „*Dao* sistēmu”¹⁵⁵, kā arī uzreiz komentē šo apgalvojumu, ka *Faluṅ Dafa* nav reliģiska, bet gan zinātniska sistēma. Saskaņā ar viņa vārdiem, *Faluṅ Dafa* ir „patī noslēpumainākā, pārdabiskākā zinātne.”¹⁵⁶ Šāda veida *Faluṅgun* doktrīnas analīze rada zināmas šaubas par tās esamību kā zinātnisku virzienu, kā arī par tās saistību ar budismu vai daoismu.

Saskaņā ar *Faluṅgun* koncepciju kosmiskā telpa sākotnēji bijusi kāds pašizplešanās organisms, kas „savas labestības” dēļ pašdzemdināja sevī dzīvību, kas balstījās uz trīs dižajiem principiem (kas vienlīdz raksturīgas/nozīmīgas kā dzīvīvajai, tā nedzīvīvajai

¹⁵⁰Petr Ivanov *Novaja kitajskaja sekta “Faluṅgun”*

¹⁵¹Lu Hunčži. *Čžuan Faluṅ* (Viktoritta, 1997)

¹⁵²Ibid, 4

¹⁵³Ibid, 5

¹⁵⁴Ibid, 69

¹⁵⁵Ibid

¹⁵⁶Ibid

matērijai): īstenību, labestību un pacietību (*čžen, šaņ, žeņ*). Attiecīgi, par labāku (un daudz dabiskāku) cilvēka uzvedības modeli var kalpot šie trīs principi.¹⁵⁷

No radīšanas brīža uz Zemes jau eksistēja virkne Civilizāciju, kas sasniedza to virsotnes un iznīcību, nedomājot par trīs pirmatnējajiem principiem. Lu Huančži uzskaitījis 81 šādu civilizāciju, kas bijušas pirms esošās.

Vienreiz es rūpīgi pārbaudīju un izzināju to, ka civilizācija jau 81 reizi [pār]cietusi iznīcību.¹⁵⁸

Paralēli cilvēku civilizācijai Visumā eksistē arī citas apdzīvojamās pasaules, kuru iemītnieki pārvietojas kosmosā ar NLO, t.i., to zinātne attīstījusies pilnīgi savādākā virzienā.

Citplanētiešu NLO, kas lido ar neiedomājamu ātrumu, ir spējīgi palielināties un samazināties. Viņi ir gājuši caur pilnīgi citu attīstības līniju. Viņiem ir pilnīgi citāda zinātniskā pieeja.¹⁵⁹

Pats Lu Hunčži, lai arī eksistē pašreizējā laika periodā cilvēka ķermenī, tomēr pieder gārīgās augstāk attīstīto būtņu hierarhijas, kas izpilda savdabīgu dievu lomu, seko Kosmiskā Likuma ievērošanai un periodiski rada jaunas pasaules ar dažādam vēlamajām īpašībām. Paralēli minētajai hierarhijai eksistē arī rangu zemāka kategorija, uz kuru attiecas – „zemes Budas un zemes Daoisti”, kas galvenokārt mīt Ķīnā un kas izmanto „diezgan primitīvus pašpilnveidošanās principus”¹⁶⁰, t.i., pilnīgu pašpilnveidošanās praksi piedāvā tikai un vienīgi *Cigun*, kas atbilst *Faluņ Dafa* sistēmai.¹⁶¹

Parasto cilvēku eksistenci pilnā mērā nosaka to karma, t.i., cilvēka liktenis tiek izplānots jau viņa dzimšanās brīdī, ņemot vērā viņa iepriekšējās dzīves sasniegumus. Liktenis pilnā mērā nosaka visu cilvēka eksistenci un nevar tikt labots vai izmainīts nekādā veidā, kā tikai ar *Faluņgun* praktizēšanu, kas piedāvā no daoisma aizgūto „atgriešanos pie Dzīves Avota” un no budisma patapināto „patiesās Apskaidrotības sasniegšanu”.¹⁶² *Faluņgun* uz cilvēku iedarbojas pakāpeniski [tāpēc tūlītējus rezultātus

¹⁵⁷Ibid 69-70

¹⁵⁸ Lu Hunčži. *Čzuaņ Faluņ* (Viktoritta, 1997), 15

¹⁵⁹Ibid, 148

¹⁶⁰Ibid, 103

¹⁶¹Ibid

¹⁶²Ibid

nav iespējams gaidīt]. Vispirms uzlabojas veselība un maksimāli attīstās no dabas dotās fiziskās īpašības cilvēkā, bet jau krietni vēlākā etapā cilvēks pilnībā atsakās no fiziskā ķermeņa aizstājot to ar „augstākās enerģijas vielu”¹⁶³ (šī ideja acīmredzami aizgūta no daoisma *Cigun*, konkrētā no „*ljaņ šeņ huaņ sjuj*” tehnikas, kuru tiku pieminējis jau iepriekš šajā darbā). Tikai un vienīgi enerģētiskajā ķermeņa formā cilvēks spēj realizēt savu galveno galamērķi – saplūšanu ar Visumu.¹⁶⁴ Tie cilvēki, kas nepiepilda savu galamērķi (t.i., netiecas pēc saplūšanas ar Visumu un nepraktizē atbilstošo tehniku) ir uzskatāmi par pilnīgi nederīgiem un tiem jātop (un tiek kļūs) iznīcinātiem dažādo kataklizmu, epidēmiju un karu rezultātā. Tomēr Visums, saskaņā ar savu „labestību”, piedāvā tiem vēl vienu glābšanās iespēju – *Faluņgun*.¹⁶⁵

Papildus „labajām” garīgajām būtnēm, cilvēci aptver arī liels skaits „ļauno garu” un „dēmonu”, daudzi no kuriem ir dzīvnieku gari, kas var iemiesoties gan materiālos objektos, gan pašos cilvēkos.¹⁶⁶ Vēl jo vairāk, piederība reliģijai vai svētums nepadara priekšmetu vai cilvēku pasargātu no šādas apsēstības. Piemēram, Budas statujā var „ielīst nešķīstais gars, tāds kā lapsa vai sesks”¹⁶⁷. Tomēr arī no garu iemiesošanās ir iespējama aizsardzība:

Ņemiet manu grāmatu (tā kā tajā ir mana fotogrāfija) vai arī vienkārši manu foto, un turot Budas statuju rokās saliktās lielā lotosa mundrā, lūdziet Skolotāju svētīt attēlu, it kā lūgtu to man. Pietiek pat ar pusminūti, lai situācija tiktu atrisināta.¹⁶⁸

Aizsardzību var nodrošināt pat ne *Faluņgun*, bet gan tikai pats Lu Hunčžu, kaut vai tikai caur viņa foto. Minēto faktu apliecina arī paša Skolotāja (daudz plašāk izmantota Lu Hunčži uzrunas forma *Faluņ Dafa* sekotāju vidū) vārdi, par to, ka *Faluņ Dafa* nodarbības var piesaistīt sātana (lietots tieši šis konkrētais termins, lai arī saskaņā ar kontekstu šeit netiek domāts Kristiešu velns, bet gan kāds „Visuma ļauno spēku” bezformas koncentrāts) uzmanību un kā vienīgā iespēja izvairīties no tā ir pats Lu Hunčži: „bez mana ķermeņa aizsardzības, tev pašam to izdarīt neizdosies.”¹⁶⁹

¹⁶³Ibid, 8

¹⁶⁴Lu Hunčži. *Čzuaņ Faluņ* (Viktoritta, 1997), 56

¹⁶⁵Ibid, 56

¹⁶⁶Ibid, 60-62

¹⁶⁷Ibid, 101

¹⁶⁸Ibid, 103

¹⁶⁹Ibid, 112

Kā jau tika norādīts iepriekš par cilvēka galveno mērķis ir *čžen, šaņ, žeņ* stāvokļa sasniegšana un saplūšana ar Visumu. Par īsāko šī mērķa sasniegšanu uzskatāma *Cigun* praktizēšana, kas balstīta *Faluņ Dafa* sistēmā (interesants šķiet fakts, ka šo pašu mērķi Lu Hunčži attiecina arī uz budismu un daoismu). *Faluņgun* saskaņā ar Skolotāja vārdiem ir tehnika, kas radusies vienlaicīgi ar dzīvības rašanos uz Zemes un kura tikusi nodota tālākām paaudzēm lielā slepenībā no visas pasaules caur slepenajām budistu un daoistu organizācijām, kamēr Lu Hunčži, kuru vadījusi pārmērīga mīlestība pret cilvēkiem, atklājis šo noslēpumu visiem interesentiem. Interesanti arī, ka Lu Hunčži pilnībā noliedz *Cigun* reliģisko jēgu, runājot par to, ka *Cigun* ir „nevis ideālistisks skatījums, bet gan materiālistiska realitāte.”¹⁷⁰ Tajā pašā laikā „plikas” *Cigun* nodarbības, neskatoties uz sistēmu pēc kuras tās strukturētas, pat ne *Faluņgun* sistēmas *Cigun*, nesniegs nekādus rezultātus. Glābšanos dāvā tikai Skolotājs. Un to apliecina pati *Faluņ Dafa* struktūra.

Minētās sistēmas pamatā ir mācība par *gun* enerģiju, kas ir „pašpilnveidošanās enerģija”, emociju spēka virzīta. Šis enerģijas veids var tikt iegūts tikai no paša Skolotāja. Tomēr Skolotājs nodot tikai noteiktu pamata *gun* uzkrājumu, kuram nepieciešama palielināšana un pilnveidošana. *Gun* uzkrājums palielinās tajā gadījumā, ja māceklis aktīvi nodarbojas ar *Faluņgun* (citas pašpilnveidošanās tehnikas ir atklāti aizliegtas: „Dižā Likuma mācekļiem ir kategoriski aizliegts nodarboties ar citiem *gunfa*.”¹⁷¹) un attīsta sevī *siņsin* (domājošais neizmaināmais cilvēka pirmsākums), kas savukārt sevī ietver *de* (morāles princips, tikumība). Lu Hunčži skatījumā *de* ir visnotaļ materiāls un atspoguļojas kā „baltā matērija” (tai pašā laikā karma attēlojama kā „melnā matērija” un arīdzan uzskatāma par visnotaļ materiālu). Atbilstoši, *Faluņ Dafa* adeptam ir jāizsmēļ sava karma un jāattīsta sevī *de*. Paraleli *Faluņgun Cigun* vingrinājumiem, karmas izsmelšana ietver sevī miermīlīgu aizvainojumu pārciešanu, t.i., cietušā karma pārplūst pie aizvainotā, gluži tāpat kā aizvainotā *de* pāriet pie cietušā. Šai vietā seko likumsakarīgs secinājums, ka *Faluņgun* adeptiem ieteicams atklātā veidā radīt konfliktu vienlaicīgi neatvairot aizvainotā aktīvo pretestību. No iepriekšminētā seko arī tas, ka mocekļība ne tikai netiek ierobežota, bet ir vēlama kā *de* avots.¹⁷² Vēl viens kā ātras *de*

¹⁷⁰Lu Hunčži. *Čzuaņ Faluņ* (Viktoritta, 1997), 16

¹⁷¹Lu Hunčži *Trebovanija k konsultacionnim punktam po velikomu zakonu Faluņ*

¹⁷² Lu Hunčži. *Čzuaņ Faluņ* (Viktoritta, 1997), 114-128

uzņemšanas veids tiek ieteikts neprāta stāvoklis. Cilvēka, kuram ir labas *Faluṅgun* dotības, dēļ, nepieciešams „likt viņam atrasties ārprāta stāvoklī, aizdarīt noteiktu viņa galvas smadzeņu daļu”¹⁷³, t.i., kā sekas lielajām mocībām, kuras pārciestas psihiatriskajās klīnikās vai vienkārši no ārprāta stāvokļa, *de* palielinās paātrinātā veidā. Kad *de* iegūst pietiekamu daudzumu garīguma, augstākās hierarhijas (t.i., Lu Hunčži) „cilvēkam atgriež apziņu”¹⁷⁴.

Līdz ar *de* līmeņa palielināšanu cilvēka, Skolotājs iegūst iespēju ieguldīt aizvien lielāku daudzumu *gun*. Pats Lu Hunčži šo procesu apraksta kā tādu, kurā viņš pats personīgi ieliek/iegulda *Faluṅgun* savu mācekļu vēderu lejasdaļā.¹⁷⁵ Šis process turpinās līdz tam brīdim, kamēr adepts nav sasniedzis „Budās līmeni” un ieguvis visas *Faluṅgun* spējas atbilstoši viņa meistarības līmenim. *Faluṅ* (relatīvi saprātīgs *gun* sabiezējums) ir Visuma iemiesojums miniatūrā un „tam ir viss pārdabiskums, kas raksturīgs Visumam un kas spējīgs kustēties un griezties automātiski”¹⁷⁶.

Tādā veidā *Faluṅ Dafa* sekotāji ir spējīgi skaidri redzēt nākotni, izzināt atbildes uz ikvienu jautājumu, ārstēt slimības, u.tml. Tomēr Lu Hunčži iesaka atturēties no brīnumdarbiem.

Pasaulīgā sabiedrība ir tieši tāda, kas atrodas dzimšanas, miršanas, slimību un nāves stāvoklī, un eksistē saskaņā ar jau iepriekš nolemto [...]. Ja tu izārstēsi kādu, tas nozīmē, ka pārkāpsi šo likumsakarību principu.¹⁷⁷

Kā piemēru saviem skolniekiem Skolotājs parasti norāda sevi, t.i., Lu Hunčži pārvalda praktiski neierobežotu visvarenību, bet neko nedara, lai neizjauktu pasaules līdzsvaru un netraucētu cilvēcei izpirkt savu karmu.¹⁷⁸

Tomēr labumu no *Faluṅgun* gūst pat tie, kas vēl nav ieguvuši *Faluṅ*. Pašas par sevi *Cigun* nodarbības, kas praktizētas saskaņā ar *Faluṅ* sistēmu, garantē absolūtu imunitāti pret slimībām, lielisku morālo stāvokli, fantastisku darbaspējīgumu un pašsajūtu. Kā piemēru Lu Hunčži piedāvā *Faluṅ Dafa* mācības īstenošanas pieredzi kādā atsevišķā rūpniecības iestrādē:

¹⁷³Ibid., 111

¹⁷⁴Lu Hunčži. *Čzuaṅ Faluṅ* (Viktoritta, 1997), 112

¹⁷⁵Ibid., 24

¹⁷⁶Ibid.

¹⁷⁷Ibid., 145

¹⁷⁸Ibid.

No tā brīža, kopš strādājošie un kalpojošie sāka apgūt *Faluņ Dafa*, viņi sāka ļoti agri nākt uz darbu un vēlu doties mājup. Strādāja viņi rūpīgi un centīgi, azartiski izpildot ikvienu uzdevumu, kuru tiem uzdeva. Neviens netiecās pēc personīgā labuma. Un viss tas noveda pie rūpnīcas garīgā aspekta izmaiņām. Rūpnīcas ekonomiskā efektivitāte arīdzan tika uzlabojusies.¹⁷⁹

Par vēl vienu *Faluņgun* teorijas nozīmīgu elementu uzskatāmi arī eshatoloģiskie elementi. Lu Hunčži paziņojis, ka šobrīd cilvēcei tiek dota pēdējā glābšanās iespēja: „Mēs pēdējo reiz atrodamiem pēdējā *dharmas* iznīcības periodā, tā vēstī ortodoksālais Likums.”¹⁸⁰ Visi, kuri neizmantos doto iespēju, drīzākajā laikā tiks iznīcināti, t.i., „kosmiskajā visumā jau sen noticis lielais sprādziens” un drīzumā „Visuma īpašumi un vielas, kas ietilpst tajā, uzsprāgs pilnībā”.¹⁸¹ Attiecīgi, tikai *Faluņgun* adepti var pagūt izstrādāt sevī jaunas īpašības, kas atbilst jaunajam Visumam un izglābties kā „dižie svētie” Jaunajā Pasaulē.¹⁸²

Interesanta šķiet arī *Faluņ Dafa* attieksme pret citām reliģijām, galvenokārt, attiecībā uz budismu un daoismu. Piemēram, budisti „patiesībā ir sagrozījuši Šakjamuni teikto vārdu jēgu”¹⁸³, un arī pati Budas mācība, gluži tāpat kā Lao-Dzi mācība, ir visai primitīva un fragmentāra, jo sludināja „cilvēkiem, kas izglītojušies no nesenās pirmatnējās sabiedrības un bijuši visai primitīvi”.¹⁸⁴ Pilnīga mācība sabiedrībai kļuva pieejama tikai pateicoties Lu Hunčži devumam. Šajā posmā *Faluņgun* mācības aplūkošanu var uzskatīt par pabeigtu, bet atliek vien atbildēt uz jautājumu vai *Faluņgun* uzskatāms par reliģisko *Cigun*, kas saglabājis sākotnējo (budisko un daoisko) reliģisko jēgu.

Pirmajā mirklī var šķist, ka *Faluņgun* ir saglabājis daoisma un budisma reliģiskos priekšstatus, t.i., ir pilntiesīgs reliģiskā *Cigun* turpinātājs. Uz to norāda ārējā līdzība attiecībā uz attīstības mērķiem – daoistu tiekšanās pēc nemirstības un pārcilvēciskajām spējām caur fiziskā un garīgā ķermeņa (*Se Šeņ* un *Fa Šeņ*) sapludināšanu.¹⁸⁵ Par daoisma saknēm liecina arī *de* principa klātbūtne un vispārējs tā apraksts. Savukārt, par budisma dīgļiem šajā mācībā varētu uzskatīt karmas un reinkarnācijas izpratni, kas ir

¹⁷⁹Lu Hunčži. *Čzuan Faluņ* (Viktoritta, 1997) 82

¹⁸⁰Ibid, 69

¹⁸¹Ibid.

¹⁸²Ibid.

¹⁸³Ibid, 9

¹⁸⁴Ibid, 11

¹⁸⁵Ibid., 8, 169

esoša ar *Faluņ Dafa* teorijā. Galu galā arī pats Lu Hunčži atsauca uz budisma un daoisma aizgūto ideju attīstīšanu.

Tomēr daudz rūpīgāk aplūkojot *Faluņ Dafa* sistēmu, kļūst acīmredzams, ka minētā mācība pilnīgi izmainījusi sākotnējo reliģiskā *Cigun* domu. Par to spilgti liecina daoistu un budistu priekšstatu krasā izmaiņšana (piemēram, izpratne par karmas materialitāti un *de* būtu uzskatāma par pilnīgi jaunu atklāsmi daoistiem, bet iespēja izsmelt personīgo karmu, atdodot to kādam citam cilvēkam, ir visai strīdīgs jautājums no budisma skatupunkta). Tāpat arī mācības kopējais sinkrētisms (NLO, Visuma sprādziens, dzīvnieku garu iemiesošanās, kas acīmredzami aizgūta no Šinto reliģiskās sistēmas utt.) ar daudzajiem „jaunās paaudzes” („New Age”) aizguvumiem norāda uz novirzēm sākotnējā mācībā. Lu Hunčži attieksme pret budismu un daoismu kā „primitīvajām mācībām, kuras nav nekas vairāk kā niecīga *Faluņ Dafa* sastāvdaļa”¹⁸⁶ arīdzan apliecina to, ka *Faluņ Dafa* ir jauna sinkrētiska reliģiskā sistēma, kura tikai izmanto *Cigun* izpratni, lai aprakstītu kādu jaunu fenomenu, un kurai ir ļoti maza saistība ar budisma un daoisma reliģisko *Cigun* kopumā. Pati *Cigun* izpratne *Faluņ Dafa* ietvaros pārcietusi būtiskas izmaiņas, no *Ci* plūsmas kontroles un harmonizēšanas līdzekļa, pārvēršot to par kādu „speciālo psihofizisko vingrinājumu”¹⁸⁷ sistēmu, kuras vienīgais mērķis ir kultivēt „mistisko, paškusīgo, saprātīgo, viszinošo *Faluņ* būtību”¹⁸⁸, un par kuras vienīgo avotu uzskatāms pats Lu Hunčži. Būtībā, *Faluņ* kultivēšana arī ir galvenā rituālā *Faluņ Dafa* sastāvdaļa, kas liek apšaubīt apstākli, ka *Faluņgun* vispār ir *Cigun* virziens.

Līdzīgu viedokli pauž arī mūsdienu *Faluņgun* pētnieki – piemēram, vēstures zinātņu doktors P.Ivanovs, orientologs Zeļņickis un Robogošvilli u.tml. Praktiski vienbalsīgi *Faluņgun* ir atzīst par jaunu sinkrētisku reliģisku mācību, kurai ir visai maza līdzība ar tradicionālajām Ķīnas reliģijām, kā arī ar *Cigun*.^{189,190,191}

¹⁸⁶ Lu Hunčži. *Čzuaņ Faluņ* (Viktoritta, 1997), 169

¹⁸⁷Petr Ivanov *Novaja kitajskaja sekta “Faluņgun”*

¹⁸⁸Ibid.

¹⁸⁹Ibid.

¹⁹⁰Aleksandr Zeļņickij Putj Vostoka. Tradicii i sovremennostj (Sankt Peterburg: Sankt-Peterburgskoje filosofskoje obšestvo, 2003), 52-54

¹⁹¹Aleksandr Rabogošvilli, “Novije religioznije dvizenija v KNR: prošloje, nastojašee i budušee,” *Religiovedenije* 1 (2008): n.p

2.2 Baltijas *Cigun* Asociācija (*Čžuan Juan Cigun*)

2.2.1 Pamatinformācija

Baltijas *Cigun* Asociācija (BCA) dibināta 2003.gadā, balstoties uz Baltijas Institūta priekšstatiem par cilvēka spējām (lai arī nepastarpināti minētās organizācijas darbība neoficiālā līmenī aizsākusies jau 1999.gadā, kad tika organizēts pirmais *Čžuan Juan Cigun* skolas seminārs Latvijā¹⁹²) un kopš tā brīža nodarbojas ar *Cigun* ideju popularizēšanu Latvijā. Organizācija piedāvā apmācību saskaņā ar *Čžuan Juan Cigun* sistēmu (kuras idejas es detalizēti aplūkošu šīs nodaļas turpinājumā), kā arī rīko dažādus seminārus un konferences, uz kurām aicināti tiek arī citu *Cigun* virzienu pārstāvji. Baltijas *Cigun* Asociācija Latvijā ir oficiāli reģistrēta kā mācību centrs. Paralēli *Cigun* popularizēšanai Baltijas *Cigun* Asociācija nodarbojas arī daudzu citu netradicionālās medicīnas metožu popularizēšanu (reiki, akukupunktūra, aromterapija u.tml.), kas manā skatījumā šķiet, nedaudz diskreditē šo organizāciju kā mācību iestādi (t.i., minētā sinkrētiskā daudzveidība ne vienmēr palīdz uzturēt atbilstošu apmācības līmeni konkrētas prakses ietvaros).¹⁹³ Tajā pašā laikā Baltijas *Cigun* Asociācijas skolas pasniedzēji jeb instruktori ir uzskatāmi par sertificētiem *Čžuan Juan Cigun* skolas speciālistiem¹⁹⁴, kas dod man iespēju iekļaut Baltijas *Cigun* Asociāciju mana pētniecības darba izpētes objektos.

Lai atbildētu uz jautājumu vai minētā *Cigun* Asociācija uzskatāma par reliģiskā *Cigun* paveidu, nepieciešams aplūkot BCA ietvaros praktizēto *Cigun* virzienu - *Čžuan Juan Cigun*.

¹⁹² www.cigun.lv

¹⁹³ Ibid.

¹⁹⁴ Ibid.

2.2.2 Čžuan Juan Cigun vēsture

Par galveno Čžuan Juan Cigun meistarū pasaulē tiek uzskatīts Sjui Mintans, kas apgalvo, ka šis Cigun veids ir uzskatāms par vienu no senākajiem Cigun veidiem un pats Sjui Mintans nāk no dzimtas, kurā Čžuan Juan Cigun ticis praktizēts vairāk nekā septiņus gadu tūkstošus.¹⁹⁵ Saskaņā ar kādu citu teoriju minētais virziens ticis paša Sjui Mintana izstrādāts, kurā viņš apkopojis personīgo dažādu Cigun virzienu prakšu pieredzi. Tomēr oficiāla apstiprinājuma par pirmās vai otrās versijas patiesumu nav.

Čžuan Juan Cigun ieguvis savu nosaukumu no Vidusķīnas ielejām (t.i., Čžun Juan), kurā saskaņā ar Sjui Mintanu radies minētais Cigun veids. Par cik Čžuan Juan Cigun ir pati agrākā Cigun sistēma pasaulē (arīdzen saskaņā ar Sjui Mintana apgalvojumiem), tad pēc jauna nosaukuma nebija nepieciešamības. Atbilstoši, pirmoreiz minēto nosaukumu lietojis pats Sjui Mintanu.

Liecības par šī Cigun veida pasaules vēsturi nekādā veidā nav apstiprinātas un neeksistē, tomēr ir zināms, ka bijušajās PSRS valstīs Čžuan Juan Cigun sācis darboties 1991.gadā. Pēc visa spriežot Sjui Mintana aiz Ķīnas robežām Čžuan Juan Cigun izplatīšanu sācis tieši Krievijā. Deviņdesmito gadu vidū kustība paplašinājusies un tikušas atvērtas filiāles Izraēlā un vairākās Eiropas valstīs, deviņdesmito gadu beigās Čžuan Juan Cigun sasniedzis arī ASV.¹⁹⁶ Kā jau tika minēts iepriekš šis Cigun veids Latvijā parādījies 1999.gadā.

¹⁹⁵Sjui Mintan i Tamara Martinova Čžun Juan Cigun. Pervaja stupeņ voshozdenija (Sankt Peterburg: Da-Ju, 2001), 4

¹⁹⁶Sju Mintan Vvedenije v Čžun Juan Cigun (Sankt-Peterburg: Sankt-Peterburgskij centr Čžun Juan Cigun, 2004), 1

2.2.3 Čžuan Juan Cigun mācības teorija

Šī *Cigun* veida centrālie postulāti (*Ci* izpratne, *iņ-jan* līdzsvarošana, 5 *usin* virzienu funkcionēšana, enerģētisko kanālu un bioloģiski aktīvo punktu izpratne u.tml.) ir praktiski identiski klasiskajiem¹⁹⁷ un tādēļ nav nepieciešams tos aplūkot atkārtoti. Tomēr Čžuan Juan Cigun mācībā ir virkne aspektu, kurus vēlos aplūkot detalizētāki.

Pirmkārt, Čžuan Juan Cigun iedalās trīs galvenajās sistēmās, kuras var tikt pasniegtas neatkarīgi viens no otra. Šīs sistēmas ir:

1. *Cigun* attīstošā sistēma, kas sastāv no pieciem pakāpieniem. Pirmais un otrais pakāpiens nodarbojas ar klasiskās *Cigun* meditācijas praktizēšanu, ar mērķi atgūt kopējo organisma veselību un iegūt nepieciešamās iemaņas, lai turpmākās pilnveidošanās iespējām. Trešajā pakāpienā atrodas vingrinājumu cikls, kas paredzēts darbam ar augšējo *djaņtaņ* un tā aktivizēšanu. Minētais komplekss nepieciešams „trešās acs atvēršanai”, t.i., lai apgūtu māku ieiet pilnīgā miera stāvoklī un pilnveidotu meditatīvas tehnikas. Pirmās trīs pakāpes tiek pasniegtas klasiskā veidā, tas ir, Meistars parāda un paskaidro, Skolnieks atkārtoti un mēģina saprast. Tomēr jau ceturtajā pakāpē apmācības process mainās. Tiek uzskatīts, ka ceturta pakāpiena zināšanas Skolotājs (parasti šo pakāpi apmāca pats Sjui Mintans) nodod nepastarpināti Skolnieka apziņā, t.i., tas ir realizē tiešo zināšanu nodošanu no prāta uz prātu. Pie tam šajā procesā tiek nodotas ne tikai teorētiskās zināšanas, bet arī praktiskās zināšanas kā jāizmanto jauniegūtas teorētiskās zināšanas. Pats par sevi ceturtais līmenis paredzēts, lai izveidotu kontaktu ar Kosmosu, kā arī lai iegūtu māku komunicēt ar dzīvnieku un augu pasauli. Par piektās pakāpēs esamību Sjui Mintans paziņoja pavisam nesen, tādēļ vienīgā pieejamā informācija norāda, ka šis līmenis ir tīri individuāla prakse, kuras laikā Sjui Mintans sazinās ar Mācekli telepātiski.¹⁹⁸ Tādā veidā šī bloka pirmie trīs

¹⁹⁷Sjui Mintan i Tamara Martinova Čžun Juan Cigun. *Pervaja stupeņ voshozdenija* (Sankt Peterburg: Da-Ju, 2001), 39-47

¹⁹⁸Ibid, 77

pakāpieni uzskatāmi par diezgan tradicionāliem dažādo *Cigun* veidu starpā, tomēr ceturtais un piektais līmenis ir kā jauninājums, kuriem nav acīmredzama pamatojuma klasiskajā *Cigun*.¹⁹⁹

2. Par otro bloku uzskatāma tā saucamā Garīgo attēlu Terapija (tāpat arī zināma kā imidžterapija). Šī virziena būtība ir tajā, ka ārstēšana, profilakse un cilvēka attīstība notiek ar viņa personīgajiem priekšstatiem par konkrētiem tēliem: veselīgiem tēliem, krāsainām enerģijas plūsmām, vizualizēto problēmu likvidēšanu u.tml.). Teorētiskais šīs prakses pamatojums gulst apgalvojumā, ka doma ir noteikts modelis, atbilstoši kuram realizējas objektīvā realitāte.²⁰⁰ Citiem vārdiem sakot, šis virziens balstās pārliecībā, ka doma ne tikai ir spējīga materializēties, bet arī pilnīgi nosaka cilvēkam apkārt notiekošos procesus, kas ir otršķirīgi attiecībā uz ideālo domāšanas realitāti. Šī prakse ir gandrīz analogiska tai vizualizācijas praksei, kuru izmanto „Jaunās Paaudzes” skolas, taču nekādas līdzības tai nav ar klasiskā *Cigun* priekšstatiem. Minētais virziens arī iedalās piecos apmācības līmeņos, analogiskos iepriekš aprakstītajiem.²⁰¹
3. Trešā sistēma ir zināšanu transplantācijas sistēma. Minētā tehnika ir iespējama tikai augstākajās *Čžuan Juaņ Cigun* pakāpēs un nozīmē tiešu, nepastarpinātu zināšanu nodošanu no Skolotāja Skolniekam. *Sjui Mintans* šo tehniku pozicionē kā absolūti nepieciešamu Skolnieka saziņai ar citu planētu Skolotājiem, bez kā nav iespējama *Cigun* augstāko līmeņu sasniegšana (t.i., nav iespējama mūsu pasaules ietvaros)²⁰². Šī virziena process un teorētiskais pamatojums nav izklāstīts sīkāk. Pats *Sjui Mintans* to skaidro ar to, ka minētā tehnika uzskatāma par prerogatīvu tikai izredzētajiem, tādiem kā viņš un viņa talantīgākie skolnieki. Skaidras analogijas šai sistēmai klasiskajā *Cigun* un ķīniešu reliģiskajās praksēs nav.

Paralēli trīs sistēmu blokam *Čžuan Juaņ Cigun* ir arī daudzas citas īpatnības.

¹⁹⁹Sjui Mintan i Tamara Martinova *Čžun Juaņ Cigun. Pervaja stupeņ voshozdenija* (Sankt Peterburg: Da-Ju, 2001), 66-77

²⁰⁰Sju Mintan *Čžun Juaņ Cigun. Medicina misleobrazami. Vtoraja stupenj* (Kiev, n.p. 2007), n.p.

²⁰¹Sju Mintan *Vvedenje v Čžun Juan Cigun* (Sankt-Peterburg: Sankt-Peterburgskij centr Čžun Juaņ Cigun, 2004), 3

²⁰²Ibid, 3

1. Nepieciešamība cilvēka ķermenī attīstīt vidējo kanālu *čžunmaj*. Saskaņā ar Sjui Mintana viedokli caur šo kanālu norit cilvēka dvēseles iziešana no ķermeņa Kosmosā un tās atgriešanās atpakaļ. Par cik šis brīvā bezķermeņa ceļojums ir viens no galvenajiem *Čžuan Juan Cigun* mērķiem, tad *čžunmaj* kanāla attīstīšanai tiek veltīta ļoti liela vērība.²⁰³
2. Nepieciešamība attīstīt sākotnējās *juan* enerģijas prakšu laikā. Atbilstoši *Čžuan Juan Cigun* koncepcijai *Ci* parādās cilvēka ķermenī tā pirmatnējā formā, kas arī ir slimību un novecošanas galvenais iemesls. Attiecīgi, par vēl vienu *Čžuan Juan Cigun* svarīgu sastāvdaļu kļūst enerģijas pārveidošana cilvēka ķermenī pirmatnējā *juan* stāvoklī (*juan czin, juan ci, juan šeņ*), kas nodrošina cilvēkam veselību, ilgdzīvošanu un pārdabisko spēju aktivizēšanu.²⁰⁴
3. Nepieciešamība prakšu procesā attīstīt *šeņ* garu. *Šeņ* teorija *Čžuan Juan Cigun* ietvaros praktiski pilnā mērā aizgūta no daoisma reliģiskā *Cigun*. Tādējādi tikai un vienīgi *šeņ* attīstīšana var sekmēt cilvēka tuvošanos nemirstībai. Tomēr atšķirībā no daoisma *Cigun* šajā mācībā par galamērķi kļūst nevis *Se-Šeņ* saplūšana ar *Fa-Šeņ*, bet gan maksimāla *Jan-Šeņ* (dvēseles, kas redzama apkārtējiem) attīstīšana. Tieši maksimāla *Jan-Šeņ* attīstīšana ļauj cilvēkam pilnīgi realizēt savu garīgo potenciālu:

Tādā dvēselē jau ir daudz *jan-ci* un tā iemanto daudz dažādu iespēju. Piemēram, tāda dvēsele ir spējīga sadalīties daudzās dvēselēs, kas vienlaicīgi var atrasties dažādos visuma punktos un veikt noteiktas darbības.²⁰⁵

Īpaši tiek uzsvērts, ka minētā stadija ir redzama apkārtējiem jau šobrīd, t.i., šajā līmenī cilvēku aptver pastāvīgs zelta spīdums. Šī līmeņa sasniegšana tiek uzskatīta par galveno *Čžuan Juan Cigun* mācībā. Minētajā gadījumā nepieciešams izanalizēt aprakstītās sistēmas galamērķa paralēles ar daoisma *Cigun* galamērķi, tomēr šī mērķa sasniegšanas metode ir pilnīgi atšķirīga

²⁰³Sju Mintan *Vvedenije v Čžun Juan Cigun* (Sankt-Peterburg: Sankt-Peterburgskij centr Čžun Juan Cigun, 2004), 4

²⁰⁴Ibid.

²⁰⁵Ibid., 5

(galvenokārt tā ir enerģijas *jan* kultivēšana un attīstīšana abu spektru harmonizēšanas vietā).²⁰⁶

4. Trīs faktoru: spēka, ātruma un laika nozīmība meistarības – *gunfu* sasniegšanai. Spēks tiek traktēts kā skolnieka ietiepība jeb mērķtiecība mērķa sasniegšanai. Laiks – kā prakses ilgums. Ātrums – apmācības, kuru nosaka skolotājs, temps. Minētā struktūra ir lielā mērā tradicionāla jebkura *Cigun* ietvaros, tomēr der norādīt, ka *Čžuan Juan Cigun* esošie divi sākotnējie parametri ir pilnīgi atkarīgi no trešā, t.i., pats par sevi skolnieks nav spējīgs sasniegt pilnību, lai arī cik spēka un laika viņš šim procesam neveltītu. Tikai Skolotājs ir spējīgs pārveidot skolnieka iekšējo struktūru, radot viņam iespējamu progresa sasniegšanu.²⁰⁷
5. Nepieciešamība attīstīt īpašas spējas *Cigun* prakšu rezultātā. Klasiskajā daoisma un budisma *Cigun* pārdabisko spēju parādīšanās ir vai nu viens no galamērķiem (daoisma *Cigun*) vai arī uztveres lamatas, kas traucē progresam (budisma *Cigun*). *Čžuan Juan Cigun* pārcilvēciskās uztveres metodes („trešā acs”, „trešā auss”, „otrā sirds”), gluži kā pārcilvēciskas jūtīguma uztveres spējas (telepātija, domu lasīšana un iedvešana) ir nepieciešamas faktoru apmācībai, kuriem jāparādās jau salīdzinoši ātrās apmācības stadijās.²⁰⁸
6. Iespēja attīstīt potenciālās spējas prakšu rezultātā, nevis grāmatu zināšanu pārvaldīšana. Citiem vārdiem sakot, Meistara loma ir absolūta un pretrunu gadījumā saistībā ar oficiālās teorijas virzienu Meistara paustais viedoklis nav apstrīdams.²⁰⁹ Šādu pašu pieeju iespējams novērot dažādos daoisma *Cigun* atzaros, tomēr šajā gadījumā tas paver iespējas Sjui Mintanam jebkurā momentā brīvi mainīt savas mācības reliģisko sastāvu, jebkurā tam vēlamajā virzienā, kas padara apgrūtinošu minētā virziena attīstības ilgtermiņa plānošanu.
7. Ķermeņa un gara vienlaicīgas attīstības nepieciešamība. Lielākā daļa *Cigun* sistēmu liek uzsvartu vai nu uz fizisko (medicīnisko, kaujas), vai garīgo

²⁰⁶Ibid,

²⁰⁷ Sjui Mintan *Vvedenije v Čžun Juan Cigun* (Sankt-Peterburg: Sankt-Peterburgskij centr Čžun Juan Cigun, 2004), 7

²⁰⁸ Ibid, 8

²⁰⁹ Ibid. 9

(religisko, filozofisko) attīstību. *Čžuan Juan Cigun* sistēmā ķermeņa attīstīšana ir viens no gara attīstīšanas priekšnoteikumiem. Saistībā ar ambivalento attīstību *Čžuan Juan Cigun* pozīcijā sevi kā veselu gan fizisko, gan garīgo pilnveidošanas kompleksu, kas cilvēkam nodrošina visu nepieciešamo harmoniskai dzīvei. Citiem vārdiem sakot, *Čžuan Juan Cigun* adeptam nav nepieciešams nodarboties ar vēl kādu fizisko vai reliģisko praksi, t.i., *Čžuan Juan Cigun* nodarbības sevī jau ietver visas cilvēkam nepieciešamās aktivitātes.²¹⁰ Ar to minētā sistēma apstrīd budisma *Cigun*, kurā ķermeņa attīstīšana, lai arī pietiekami nozīmīga, bet tomēr ir otršķirīga gara attīstīšanai, un daoisma *Cigun*, kurš atzīst prakšu nodalīšanu (t.i., nodarbojas vienlaicīgi gan ar ķermeņa, gan gara attīstīšanu, taču izmantojot dažādas metodes).²¹¹

8. Visums pastāv no 27 eksistences līmeņiem. Saskaņā ar *Čžuan Juan Cigun* viedokli Zeme atrodas deviņpadsmitajā no šiem līmeņiem. Zemāk par Zemi atrodas 18 dažāda veida elles, bet virs – 8 dievišķo pasaulu līmeņi. Pēc savas nāves ikviens cilvēks neatkarībā no viņa priekšstatiem un rīcības dzīves laikā nolaižas uz vienu no elles līmeņiem. Vienīgais veids kā pacelties uz augstāku līmeni – nodarboties ar garīgo praksi saskaņā ar *Čžuan Juan Cigun* sistēmu.²¹² Minētā kosmoloģiskā sistēma neatbilst nedz daoisma, nedz budisma praksēs, un spriežot pēc visa, ir paša Sjui Mintana izgudrojums.

Rezumējot *Čžuan Juan Cigun* sistēmas teorijas izpēti vēlos norādīt, ka minētā mācība ir lielā mērā saglabājusi tradicionālā reliģiskā *Cigun* būtību. Uz to acīmredzami norāda līdzība kopējos teorētiskajos priekšstatos, mērķa attīstības sakritība starp *Čžuan Juan Cigun* un daoisma reliģisko *Cigun* un *šeņ* attīstības praktisko vingrināju līdzība ar budisma *Cigun*. No cita skatupunkta jāpiebilst, ka Sjui Mintans izmainījis teorētisko sastāvu visai lielā mērā (reinkarnācijas, karmas idejas neesamība, *Čžuan Juan Cigun* ekskluzivitāte, imidžterapijas izpratnes ieviešana, visi iespējamie aizguvumi no „Jaunās Paudzes”, lai šo *Cigun* veidu vispār varētu pieskaitīt *Cigun* paveidiem ar tā izmainīto reliģisko jēgu, kas tikai apstiprina manu darbā izvirzīto tēzi.) Sniegtais secinājums

²¹⁰Sju Mintan *Vvedenije v Čžun Juan Cigun* (Sankt-Peterburg: Sankt-Peterburgskij centr Čžun Juan Cigun, 2004), 6

²¹¹Evgenij Torčinov *Daosizm* (Sankt Peterburg: Peterburgskoje vostokovedenije, 1999), 14

²¹²Sju Mintan *Vvedenije v Čžun Juan Cigun* (Sankt-Peterburg: Sankt-Peterburgskij centr Čžun Juan Cigun, 2004), 7

apstiprinās ar pašu *Čžuan Juaņ Cigun adeptu* sniegto apgalvojumu, kas publicēts šīs kustības mājas lapā:

Čžuan Juaņ Cigun – vienkārša zinātne par dzīvi, kas nedod nekādu reliģisku nokrāsu un netiecas ne uz kādiem ideoloģiskiem mērķiem.²¹³

²¹³ <http://www.qigong.ru/>

2.3 Saulainais Ceļš (Igora Kudrjaceva skola)

Tiešā vārda nozīmē Saulaino ceļu nav iespējams nosaukt par atsevišķu *Cigun* virziena skolu.

Saulainā Ceļa sistēma sastāv no dažādiem komponentiem. Un visi tie ir droši, praktiski un jebkādas muļķīgas mistikas vai divdomības tajos iztrūkst. Tikai lietderība un nekas cits kā lietderība. Apgūstot sistēmu, jūs brīvi varēsiet virzīties tālāk. Nekādu kopienai vai sektai es neveidoju.

Ir teikts – „paties skolotājs nepieder nevienai no skolām. Tieši skolas pieder viņam. Īsts skolotājs māca, galvenokārt vienu lietu – viņš māca iztikt bez viņa.”²¹⁴

Minētā skola ir klasiskās medicīnas *Cigun* skola, kas ietver sevī zinātniski pētniecisko medicīnu ar klasiskās meditācijas pielietošanu. Tā kā *Saulainā Ceļa* teorija ir uzskatāma par klasiskās medicīnas *Cigun* teoriju (medicīniskā *Cigun* aprakstu skatīt iepriekš), tā atsevišķi netiks aplūkota. *Saulainā Ceļa Cigun* nav nekādas iekšējās reliģiskās nozīmes („*Cigun*, manis pielietotais – klasiskais, tikai atveseļošanās mērķiem paredzētais, bez mistiskajiem un kaujas aspektiem”²¹⁵), un atbilstoši, nevar tikt attiecināts uz reliģisko *Cigun*. Tajā pašā laikā *Saulainajā Ceļā* tiek veikti *Cigun* pētījumi un tiek izstrādātas personīgās iekšējās vingrinājumu tehnikas²¹⁶, kuras pēc kāda laika perioda var novest arī pie iekšējiem reliģiskajiem priekšstatiem un garīgā satura (sk., piemēram, doktora Kudrjavceva Verbālās Rezonanses metodes pētījumu), tādēļ iepriekš uzskatīju par iespējamu iekļaut minēto virzienu sava pētījuma izpētes objektu skaitā, bet pašreizējā brīdī, tas šķiet vēl nav iespējams.

²¹⁴<http://www.medintegra.lv/>

²¹⁵Ibid.

²¹⁶Ibid.

2.4 Latvijas *Ušu* Federācija²¹⁷ un Latvijas *Cigun* Federācija²¹⁸ (Kaujas *Cigun*)

Abas minētās organizācijas ir to skolu apvienojums, kas piedāvā apgūt tos kaujas *Cigun* un Austrumu cīņu mākslas stilus, kuru pamatos gulst *Cigun*. Teorētiskā daļa, kas sastāda šo skolu *Cigun* ir praktiski identiska klasiskajai kaujas *Cigun* teorijai, tādēļ detalizēti to aplūkot man šķiet nelietderīgi, tā kā tas izdarīts jau iepriekš šajā darbā. Pietiks vien norādīt, ka *Cigun* minēto organizāciju ietvaros tiek pasniegts tikai un vienīgi kā ķīniešu vingrošanas sistēma, kura ļauj maksimāli attīstīt cilvēka fiziskās iemaņas, kā arī ir kā pamats dažiem no kaujas stiliem (*U-šu*, *Tajdzi Cjuan*, *Bagua Džan* u.tml.)²¹⁹ Citiem vārdiem sakot, aprakstītajiem *Cigun* virzieniem nav iekšējās reliģiskās jēgas un, attiecīgi, tie nav saistīti ar mana pētniecības darba mērķi.

²¹⁷<http://www.lwf.lv/>

²¹⁸www.ci-gun.lv

²¹⁹ *Lu Shengli* The Combat Techniques of Tai Ji, Xing Yi, and Ba Gua : Principles and Practices of Internal Martial Arts (*Berkley: Blue Snake Books, 2006*), 106-108

Secinājumi

Cigun, kas sākotnēji veidojies ķīniešu reliģisko prakšu ietekmē, sinkrētisks pēc savas dabas tapis par ļoti labu materiālu, lai uz tā bāzes veidotu dažādas sinkrētiskās mācības. Mans veiktais pētījums atklāja, ka Latvijā vairāk vai mazāk „tīras” (tas ir, bez cittautu ideju un teoriju piemaisījumiem) formas *Cigun* palicis tikai kaujas un medicīniskai *Cigun*.

Sava darba sākumā tiku izvirzījis tēzi, ka: Mūsdienu *Cigun* Latvijā ir zaudējis savu pirmatnējo reliģisko jēgu, saglabājot tikai praktisko (ārējo) raksturu, vai arī ieguvis pilnīgi jaunu reliģisko jēgu, kas nav saistīta ar pirmatnējo.

Manis veiktais lauka pētījums parādīja, ka tie *Cigun* veidi, kas sākotnēji pretendēja uz jebkāda mēra reliģisko saturu (*Faluṅgun*, *Čžan Juan* *Cigun*) pārbaudes rezultātā izrādījās sinkrētiskas kustības, kuras praktiski pilnīgi zaudējušas saikni ar pirmatnējā reliģiskā *Cigun* koncepcijām. No otras puses *Cigun* praktiskie veidi (kaujas un medicīnas) ir saglabājuši pirmatnējo būtību/nozīmi un, vēl jo vairāk, turpina izplatīties un attīstīties.

Tādējādi uzskatu savu darba tēzi par pierādītu.

Sava darba izstrādes laikā es saskāros ar virkni problēmu, kuras saistītas galvenokārt ar Latvijas *Cigun* praktizētāju nepilnīgajiem un sagrozītajiem *Cigun* mācības priekšstatiem. Zināmā mērā *Cigun* tika piedēvētas viņa pirmatnējai būtībai neraksturīgas teorijas un džudo prakses elementi. Īpašu pārsteigumu izraisīja daudzu *Cigun* adeptu apgalvojums, ka *Cigun* ir citplanētiešu no citām Visuma planētām izgudrojums, kuri nodevuši savas slepenās zināšanas daoistiem. Saistošs šķita arī apgalvojums, ka ar *Cigun* palīdzību salīdzinoši īsā laikā iespējams attīstīt paranormālās spējas un sasniegt nemirstību (vairākās intervijās kā šo spēju realizācijas iespējamais laika ilgums tika minēts no 10-12 gadiem (kas vēl daudz maz varētu saskanēt ar klasisko modeli), kā arī tas variēja līdz pat četrām dienām (t.i., ar 4 dienu semināriem būtu jābūt pietiekami, lai skolotājs pilnīgi pārstrukturētu mācekļa organismu un radītu viņam pieejamas jeb aktualizētu paranormālas spējas)).

Rezumējot, man nākas konstatēt arī to, ka daudzi pārlicinātie *Cigun* sekotāji nezina pat *Cigun* teorijas pamatus, ar kuru paši nodarbojas. Parasti visa informācija par

konkrēto kustību (ieskaitot praktiskos vingrinājumu kompleksus) aizgūta vai pārņemta no ne visai augstas kvalitātes literatūras, no interneta vai skolotāja, kurš savas nelielās informētības dēļ vai arī kādu citu apstākļu dēļ ir vairāk vai mazāk sakropļojis sākotnējo *Cigun* mācību.

Tāpat arī pētījuma gala secinājumos varu norādīt, ka *Cigun* Latvijā ir visai populārs, kas pamatā apstiprinās ar lielo *Cigun* literatūras pieprasījumu grāmatu veikalos un ar konferencēm, uz kurām tiek aicināti dižie *Cigun* meistari no dažādām valstīm. Piemēram, arī šobrīd, šī darba izstrādes laikā, Rīgā norit seminārs, kurā piedalās arī plaši zināmais Ķīnas *Cigun* meistars Li Žinja.²²⁰

²²⁰ www.ci-gun.lv

Bibliografija

1. Alekseenko, Igorj. *Očerki o kitajskoj narodnoj medicine*. Kiev: Medgiz USSR, 1959
2. Czižeņ, Ma, i Maj Bogačihin. *Cigun: istorija, teorija, praktika*. Moskva: Sofija, n.g.
3. Czunmin, Jan. *Znamenitije stili Cigun. Tajczy-cigun: "8 kuskov padchi"*. Moskva: Sofija, 1998
4. Čia, Mantek. *Cigun. Železnaja rubaška*, prevod. V. Ižakevič. Kiev: Sofija, 1995
4. Hu Hsing, Lin, Pejij Lo, Sergej Komisarov. *Sekreti kitajskoj medicini: 300 voprosov o cigune*. Sankt Peterburg: Nauka, 1994
5. Hunčzi, Lu. *Čzuaņ Faluņ*. Viktoritta, 1997
6. Hunčzi, Lu. *Trebovanija k konsuļtacionnim punktam po velikomu zakonu Faluņ*
6. Ivanov, Petr. *Novaja kitajskaja sekta "Faluņgun"*. (<http://iriney.ru/sects/falun/001.htm>)
7. Juancze, Nin. "V chem razlichija mezdu daoskim i buddijskim Cigunom?," *Cigun i žizņ* 3 (1995)
8. Kohen, Kenneth. *The Way of Qigong: The Art and Science of Chinese Energy Healing*. New York: Ballantine Books, 1999
9. Kuaņ Juj, Lu. *Daoskaja joga, alhimija i bessmertije*. Sankt Peterburg: Oris, 1993
10. Kuznecov, Sergej. red. *Boljšoj tolkovij slovarj ruskogo jazika. 1 izd.* Sankt Peterburg: Norint, 1998
11. Mayer, Michael. *Energy Psychology: Self-Healing Practices for Bodymind Health*. California: North Atlantic Books, 2009
12. Maļavin, Vladimir. *Sumerki Dao*. Moskva: Astrel, 2004

13. Maslov, Aleksej. *Kitai : kolokolca v pilji. Stranstvija maga i intelektualna. 2-e izd.* Moskva: Aleteija, 2005
14. Mintan, Sjui, i Tamara Martinova. *Čžun Juan Cigun. Pervaja stupeň voshozdenija.* Sankt Peterburg: Da-Ju, 2001
15. Mintan, Sjui. *Vvedenije v Čžun Juan Cigun.* Sankt-Peterburg: Sankt-Peterburgskij centr Čžun Juan Cigun, 2004
16. Mintan, Sjui. *Čžun Juan Cigun. Medicina misleobrazami. Vtoraja stupeň.* Kiev, n.p. 2007.
15. Olson, Stuart Alve. *Qigong teachings of a daoist immortal: the eight essential exercises of a master Li Ching-Yun.* Vermont: Healing Arts Press, 2002
16. Peng Yoke, Ho. *Li, Qi and Shu: An Introduction to Science and Civilization in China.* New York: Dover Publications, 2000
17. Pomeranceva, Larisa. *Pozdnije daosi o prirode, obšestve i isskustve.* Moskva: MGU, 1979
18. Ponkin, Igorj. *Ekspertnoje zaključēnije kandidata juridičeskih nauk I.V. Ponkina ot 17 avgusta 2003 g. o veroučeniji i praktike dejatelnosti religioznogo objedinenija "Falungun" (posledovatelei Lu Hunčži)*
18. Pozdneeva, Luivarj. *Ateisti, materialisti, dialektiki drevnego Kitaja.* Moskva: Nauka, 1967
19. Rabogošvilli, Aleksandr. "Novije religioznije dvizenija v KNR: prošloje, nastojašee i buduše," *Religiovedenije* 1 (2008)
20. Rouli, Džeims. *Kitaiskoje Iskustvo*, tulk. V. V. Maljavin. Moskva: Astrel, 2004
21. Sergeev, Dmitrij. *Recenzija na Cigun v sovremennoj medicine*
22. Shengli, Lu. *The Combat Techniques of Tai Ji, Xing Yi, and Ba Gua : Principles and Practices of Internal Martial Arts.* Berkley: Blue Snake Books, 2006
23. Tianjun, Liu. ed., *Chinese Medical Qigon* London: Singing Dragon, 2010

24. Torchinov, Evgenij. *Daoskije praktiki. Putj zolota i kinovari: Daoskije praktiki v issledovanijah i perevodah E.A.Torchinova*. Sankt Peterburg: Peterburgskoje vostokovedenije, 2007
25. Torčinov, Evgenij. *Daoiskie Praktiki*. Sankt-Peterburg : Mir Vostoka, 2001
26. Torchinov, Evgenij. *Traktat Ge Huna "Baopu-Czi kak istoriko-etnografičeskij istočnik"*. Sankt Peterburg, n.p, 1984
27. Torchinov, Evgenij. *Zolotoj eleksir ili poiski bessmertija v Drevnem Kitaje*. (<http://etor.h1.ru/immortal.txt>)
28. Torchinov, Evgenij. *Daosizm*. Sankt Peterburg: Peterburgskoje vostokovedenije, 1999
28. Yang, Jwing Ming. *The Essence of Taiji Qigong: The Internal Foundation of Taijiquan*. Boston: YMAA Publication Center, 1998
29. *Zeljnickij, Aleksandr. Putj Vostoka. Tradicii i sovremennostj*. Sankt Peterburg: Sankt-Peterburgskoje filozofskoje obšestvo, 2003
30. Zhang, Tina Chunna. *Earth Qi Gong for Women:Awaken Your Inner Healing Power*. California: Blue Snake Books, 2008

Interneta resursi

1. <http://www.lwf.lv/>
2. <http://sites.google.com/site/tzigun>
3. <http://falundafa.udm.ru>
4. <http://www.falundafa.ru>
5. <http://www.epochtimes.ru>
6. <http://www2.ohchr.org>
7. <http://company.lursoft.lv>
8. <http://www.faluninfo.ru>

9. <http://www.ventspils.lv>
10. <http://lv.clearharmony.net/>
11. www.cigun.lv
12. <http://www.qigong.ru/>
13. <http://www.medintegra.lv/>
14. <http://www.lwf.lv/>
15. www.ci-gun.lv

Dokumentara lapa

Maģistra darbs „Cigun Latvijā” izstrādāts LU Teoloģijas fakultātē.

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie informācijas avoti un iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Autore: Dmitrijs Šandibins

Rekomendēju darbu aizstāvēšanai

Vadītājs: Dr. Teoloģijas doktors Elizabete Taivāne

Recenzente: Dr. Filozofijas doktors, prof. Valdis Tēraudkalns

Darbs iesniegts Informācijas un bibliotēku studiju nodaļā

Metodiķe:

Darbs aizstāvēts maģistra gala pārbaudījumu komisijas sēdē

____.____.2012. prot. Nr. _____, vērtējums _____

Komisijas sekretāre: